

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 31 במרץ 2019

Q1

תוכן העניינים

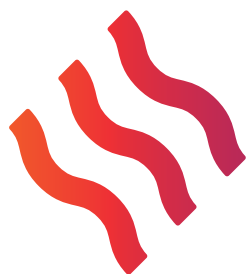
5	א. דוח הדירקטוריון וההנהלה
11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
42	3. סקירת הסיכונים
60	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקורות ונהלים
62	ב. הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי
65	ג. תמצית דוחות כספיים ליום 31 במרץ 2019
69	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
79	ביאורים לדוחות הכספיים
177	ד. ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
181	5. ממשל תאגידי
182	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד ואופן ניהולם
197	7. נספחים
206	מילון מונחים
209	אינדקס

בנק הפועלים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

Q1

תוכן העניינים

11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	1.1. מידע צופה פני עתיד
12	1.1. מידע כספי תמציתי
14	1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
15	1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
16	2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
19	2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
25	2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
35	2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
39	2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
40	2.6. חברות מוחזקות עיקריות
42	3. סקירת הסיכונים
42	3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
43	3.2. סיכון אשראי
58	3.3. סיכון שוק
59	3.4. סיכון נזילות ומימון
60	3.5. סיכון צינת
60	3.6. סיכונים אחרים
60	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים
60	4.1. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים
61	4.2. בקרות ונהלים

רשימת הטבלאות

12	טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
17	טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין
19	טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד
20	טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו
21	טבלה 2-4: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית
22	טבלה 2-5: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
23	טבלה 2-6: פירוט עמלות והכנסות אחרות
23	טבלה 2-7: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות
24	טבלה 2-8: רווח כולל
25	טבלה 2-9: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
25	טבלה 2-10: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי ענפי משק עיקריים
26	טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי
26	טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים
27	טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך
28	טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק
28	טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות
28	טבלה 2-16: ההתפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ
29	טבלה 2-17: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
29	טבלה 2-18: מכשירים נגזרים
30	טבלה 2-19: פרטים בדבר דיבידנד ששולם
32	טבלה 2-20: חישוב יחס הלימות ההון
33	טבלה 2-21: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון
34	טבלה 2-22: רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי
34	טבלה 2-23: יחס מינוף
35	טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים
39	טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
43	טבלה 3-1: סיכון אשראי בעייתי
43	טבלה 3-2: נכסים שאינם מבצעים
44	טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית
46	טבלה 3-4: מדדי סיכון אשראי
47	טבלה 3-5: סיכון אשראי לפי ענפי משק
50	טבלה 3-6: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים
50	טבלה 3-7: חשיפות עיקריות למדינות זרות
51	טבלה 3-8: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
52	טבלה 3-9: סיכונים בתיק הלוואות לדיור
52	טבלה 3-10: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי
53	טבלה 3-11: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק
53	טבלה 3-12: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 הרבעונים האחרונים
54	טבלה 3-13: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק
54	טבלה 3-14: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל
55	טבלה 3-15: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם להכנסה הממוצעת ולגודל הלווה
55	טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים
55	טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון
56	טבלה 3-18: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל
56	טבלה 3-19: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה
57	טבלה 3-20: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

57	טבלה 21-3: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 31 במרץ 2019
58	טבלה 22-3: שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
58	טבלה 23-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
59	טבלה 24-3: השפעת תרחישים של שינויים בריבית על הכנסות ריבית
59	טבלה 25-3: יחס כיסוי הנזילות

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 28 במאי 2019, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, לתקופה ינואר-מרץ 2019.

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד, ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

1.2. מידע כספי תמציתי

פעילות קבוצת ישראלכרט סוגה כ"פעילות מופסקת" החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018. לפיכך, נתוני קבוצת ישראלכרט אינם מוצגים במרבית הפירוטים שלהלן, לרבות הצגה מחדש של תקופות ההשוואה (למעט מקרים שצוין אחרת). לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה.](#) בדוחות הכספיים.

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
			מדדי ביצוע עיקריים
	7.06%	7.16%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽²⁾ 8.97%
	9.74%	7.86%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים ⁽³⁾⁽²⁾ 8.97%
	6.07%	6.26%	תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽⁷⁾⁽²⁾ 7.94%
	8.75%	6.96%	תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים ⁽⁷⁾⁽³⁾⁽²⁾ 7.94%
	0.57%	0.56%	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾ 0.71%
	2.29%	0.51%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים 0.51%
	65.05%	*62.14%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מפעילות נמשכת 59.23%
	57.70%	*60.25%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מנוטרל חריגים מפעילות נמשכת ⁽³⁾ 59.23%
	2.31%	2.17%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽⁴⁾⁽²⁾ 2.24%
	120%	120%	יחס כיסוי נזילות ⁽⁵⁾ 125%

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2018	2019	
	11.16%	11.05%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾ 11.45%
	14.39%	14.06%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾ 14.45%
	7.51%	7.38%	יחס מינוף ⁽⁶⁾ 7.58%

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
	1.31%	1.37%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור ⁽¹⁾ 1.33%
	1.23%	1.27%	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור ⁽¹⁾ 1.35%
	0.20%	0.11%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾⁽¹⁾ 0.17%
	0.22%	0.32%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾⁽¹⁾ 0.17%

* סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.

- (1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.
- (2) מחושב על בסיס שנתי.
- (3) אינו כולל הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ועלויות בגין הפסקת הפעילות בשוויץ.
- (4) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה [דוח דירקטוריון פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר](#)) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאות ריבית.
- (5) למידע נוסף, ראה [פרק "סיכון נזילות ומימון"](#) להלן.
- (6) למידע נוסף, ראה [פרק "הון, הלימות הון ומינוף"](#) להלן.
- (7) תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת, לאחר ההפרדות מישראלכרט עשויה להיות מושפעת מתהליכי התאמה של ההון בגין הפחתת נכסי סיכון בסך של כ-12.5 מיליארד ש"ח, כתוצאה מהפרדות והתאמות נוספות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן⁽¹⁾ (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2018	2019
במיליוני ש"ח		
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד		
2,595	628	821
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		
3,579	688	821
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽²⁾		
2,231	551	730
רווח נקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק		
3,215	611	730
רווח נקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽²⁾		
8,906	2,086	2,277
הכנסות ריבית, נטו		
613	216	121
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
10,351	2,314	2,366
רווח מימוני, נטו**		
4,868	*1,076	892
הכנסות שאינן מריבית		
3,318	*826	785
מזה - עמלות		
8,960	*1,965	1,877
הוצאות תפעוליות ואחרות		
4,097	1,044	1,043
מזה - משכורות והוצאות נילוות		
13,774	*3,162	3,169
סך הכנסות		
רווח נקי למניה רגילה (בש"ח)		
1.95	0.47	0.62
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		

- * סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוקי מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.
- ** רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.
- (1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.
- (2) אינו כולל הוצאות בגין עדכון הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ועלויות בגין הפסקת הפעילות בשוויץ.

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן⁽¹⁾ (המשך)

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
במיליוני ש"ח			
נתונים עיקריים מהמאזן			
460,926	448,195	465,778	סך-כל הנכסים
84,459	78,125	78,332	מזה - מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,116	61,508	66,259	ניירות-ערך
282,507	270,793	283,048	אשראי לציבור, נטו
6,944	6,992	7,256	סיכון אשראי בעייתי, נטו
2,158	2,030	2,344	חובות פגומים מאזניים, נטו
2,178	1,973	2,476	אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)
423,270	411,979	427,207	סך-כל ההתחייבויות
352,260	344,703	354,232	מזה - פיקדונות הציבור
4,528	3,102	3,328	פיקדונות מבנקים
30,024	26,214	29,695	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
37,544	36,084	38,481	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
נתונים נוספים			
23.7	24.0	24.2	מחיר מניה לטוף תקופה (בש"ח)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
37.17	18.35	-	סך-הכל דיבידנד למניה (באגרות)**
0.73%	*0.18%	0.17%	יחס פעולות לנכסים ממוצעים

* סוג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.
 ** על-פי מועד ההכרזה.

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

1.3 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

הבנק מבצע בחינה מקיפה להערכת הסיכונים אליהם הוא חשוף ואמידת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי וסיכון ציות. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי. למידע נוסף על הסיכונים ראה [פרק סקירת הסיכונים להלן](#), "דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018" וה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2019".

1.4 יעדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2018 אישרו הנהלת הבנק ודירקטוריון הבנק תוכנית אסטרטגית תלת-שנתית (לשנים 2019-2021). המתעדכנת מדי שנה על בסיס התייחסות לשינויים בכלכלה הגלובלית, לשינויים בסביבה העסקית בישראל, למהלכי הרגולציה ולשינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק על כלל תחומי פעילותו. בנוסף לשינויים אלו, התוכנית האסטרטגית נבנתה תוך התייחסות גם לתרחישים עתידיים אפשריים לענף הבנקאות כפי שאלו פורסמו על-ידי ועדת באזל לענייני בנקאות בפברואר 2018. הפיקוח על הבנקים תיאר את תרחישי באזל בסקירה השנתית אודות מערכת הבנקאות בישראל לשנת 2017, שפורסמה בחודש מאי 2018. הבנק אימץ את תרחישי באזל כמתודולוגיה לניתוח סביבת התחרות העתידית ולבחירת תרחיש ייחוס הנראה כבעל מירב הסיכויים להתממש בענף הבנקאות הישראלי. יצוין כי נוכח הפערים בסביבה התחרותית בין מגזר הלקוחות הפרטיים לבין מגזר הלקוחות העסקיים, אנו מעריכים כי במגזרי הפעילות השונים יתמשו תרחישים שונים.

מכלול גורמים משפיעים על המערכת הבנקאית בעולם ובישראל ובראשם שינויים בהרגלי הלקוחות, התהדקות הרגולציה, והשפעה הולכת וגוברת של אמצעים טכנולוגיים. תמורות אלו מובילות להתגברות התחרות מצד שחקנים מסורתיים ושחקנים חדשים רבים ומגוונים. אנו מעריכים כי במגזר הבנקאות הקמעונאית (לקוחות פרטיים ועסקים קטנים) קיימת סבירות גבוהה להתממשות, מדורגת על פני שנים, של תרחיש "הבנק המבוזר". בתרחיש זה יבוצרו השירותים הפיננסיים בין בנקים ושחקנים טכנולוגיים. ייתכן כי בתרחיש זה יירקמו שיתופי פעולה בין השחקנים באמצעות מודלים שונים לפעילות. להערכת הבנק, בבנקאות העסקית והמסחרית, הערך המוסף שחברות הטכנולוגיה הגדולות יכולות לספק ללקוח העסקי בטווח הקצר-בינוני הינו מוגבל יחסית ומכאן שהאיום הנשקף מצד ענקיות הטכנולוגיה בפלחי לקוחות אלו עדיין רחוק. על כן, אנו מעריכים כי במגזר הבנקאות העסקית קיימת סבירות גבוהה להתממשות תרחיש "הבנק המשופר". בתרחיש זה, יעברו הבנקים הקיימים תהליך מקיף של מודרניזציה ודיגיטציה ויעשו שימוש בטכנולוגיות חדישות כדי לשפר את מערכותיהם, לחדש את הממשק עם הלקוחות, ליצור ערך מוסף, ולהציע שירותים מתקדמים. חלק מהמודלים העסקיים ישתנו, אך הקשר עם הלקוחות ופעילות הליבה יישמרו.

התוכנית האסטרטגית התלת שנתית של הבנק לוקחת בחשבון את הזירות המתחייבת מהסיכונים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. מטרת התוכנית האסטרטגית היא לאפשר לבנק, להמשיך להתקדם בתוואי של צמיחה יציבה ולהוסיף לבסס את מובילותו במערכת הבנקאות בישראל, תוך מתן חוויית שירות איכותית ומתקדמת בכלל הערוצים, השאת ערך למחזיקי המניות וכלל מחזיקי העניין וזאת גם לנוכח מכלול האתגרים העומדים לפתחו, ובכללם גם אתגרים הנובעים מהתפתחות מפת התחרות, כפי שהצטיירו מתרחישי באזל. הבנק, מיישם את הוראות בנק ישראל לעמידה ביעדי ההון, והן נלקחו בחשבון במסגרת התכנון האסטרטגי של הבנק. התוכנית האסטרטגית מתמקדת בחמש תימות מרכזיות:

- 1. מובילות יוצרת ערך בישראל בפלחי לקוחות ופעילויות במיקוד -** העמקת הקשר והפעילות עם לקוחות הבנק, בהתבסס על חדשנות בשירותים ואופטימיזציה בערוצי הפעילות, העמקת הערך המוסף, יצירת פיתרונות מותאמים לצורכי הלקוחות השונים וחיזוק המיקוד העסקי בפעילויות בעלות פוטנציאל.
- 2. העצמת הערך ללקוח תוך שילוב קשר אישי, אנושי וטכנולוגי -** שירות בנקאי מותאם, נגיש ואינטואיטיבי המשלב שירותים דיגיטליים מתקדמים עם שירות וייעוץ אנושי בפעילויות מורכבות ובצמתי החלטה.
- 3. בונים את המחר: בניית תשתיות, חדשנות וצמיחה בינלאומית ממוקדת -** חיזוק התשתיות לצמיחה עתידית, פיתוח יכולות טכנולוגיות מתקדמות תוך שיתופי פעולה עם הסביבה העסקית ופיתוח הפעילות המסחרית בארצות-הברית.
- 4. ערך משותף בר קיימא עם מחזיקי העניין -** קידום מהליכים עסקיים המייצרים ערך משותף לציבור ולבנק תוך הגברת השקיפות וקידום השיח עם כלל מחזיקי העניין.
- 5. פישוט ומצינות תפעולית מתמשכת -** אופטימיזציה של כלל המשאבים, תוך פישוט ועיצוב מחדש של תהליכים מקצה לקצה להעצמת הערך ללקוח ויישום תוכנית התייעלות רב שנתית.

בנוסף לחמש התימות האסטרטגיות המרכזיות לעיל, פועל הבנק בהתאם לשלוש תימות משאבים ותשתיות:

- הבנק ימשיך לשים דגש על טיפוח וניהול המשאב האנושי ויצירת תשתית ארגונית תומכת וגמישה (Agile).
  - הבנק יפעל לקידום מצוינות בניהול פיננסי וניהול הון דינמי ומתקדם.
  - הפעילות תתבצע תוך ניהול סיכונים קפדני, ההולם את מתווה פעילות הבנק.
- הבנק ימשיך לפעול בהתבסס על ערכי היסוד של הבנק ובהלימה לעקרונות הקיימות, כפי שהוגדרו בחזון הבנק. בהקשר זה הבנק יפעל להמשיך ולהוביל, כפי שעשה בשנים האחרונות, את המערכת הפיננסית בנושא אחריות חברתית ותרומה לקהילה.
- להרחבה נוספת בדבר אסטרטגיית הבנק וביטוייה בתחומי פעילותו השונים ראה [פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018](#). תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט לעיל בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".
- התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית והמערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכניות לעתיד לא יתמששו, או לא יתמששו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין את הסביבה העסקית בישראל ובעולם ותנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, למצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור ולשינויים הרגולטוריים.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי 2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים 2.1.1 סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

הכלכלה העולמית הציגה תמונה חיובית ברבעון הראשון של השנה, זאת חרף גורמי סיכון, כמו מאבק הסחר בין ארצות-הברית לבין סין, ואי השגת הסכם בין בריטניה לאיחוד האירופי באשר לתנאי הפרישה מהאיחוד. בארצות-הברית הצמיחה הסתכמה ברבעון הראשון בשיעור שנתי של 3.2%, ובגוש האירו הצמיחה האיזה לשיעור שנתי של 1.6%. שוק העבודה בארצות-הברית נמצא במצב של תעסוקה מלאה ושיעור האבטלה בו ירד לרמה של 3.6% והוא הנמוך בחמישים השנים האחרונות. בגוש האירו שיעור האבטלה ירד לרמה של 7.7% והוא הנמוך מזה עשור. המצב הטוב של שוק העבודה והמדיניות המוניטרית המרחיבה לא העלו את האינפלציה וברבעון הראשון אף נרשמה בה התמתנות קלה הן בארצות-הברית והן באירופה לרמה שנתי של 2.0%-0.8% בהתאמה (נתוני מרץ, אינפלציה ליבה). הבנקים המרכזיים בעולם מאותתים על עצירת תהליך עליית הריבית, ואפילו על הפחתות ריבית. בארצות-הברית עקום התשואות הפך להיות בעל שיפוע שלילי בחלקו הקצר, כלומר המשקיעים צופים הפחתות ריבית בתקופה הקרובה. בגוש האירו המסר של הבנק המרכזי היה שהריבית תיוותר ברמתה הנוכחית 0.4%- תקופה ארוכה יותר.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

המשק צמח ברבעון הראשון בשיעור שנתי גבוה של 5.2%. הצמיחה הושפעה אמנם מעלייה ביבוא כלי רכב (גביית המס בגינם), אך גם בנטרול סעיף זה הצמיחה עמדה על שיעור גבוה של 3.7%. הצמיחה הייתה מאוזנת מבחינת השימושים: עלייה נרשמה בצריכה הפרטית, ביצוא ובהשקעות, ובכלל זה בבנייה למגורים. יצוא השירותים של ישראל עלה בקצב מהיר, בעיקר הודות לעלייה חדה ביצוא שירותי ההי-טק (ללא חברות הזנק) ושירותי תיירות. עליות השערים החדות בשוקי ההון ברבעון הראשון תרמו אף הן לשיפור אמון הצרכנים, ופעלו להגדלת הצריכה. הצמיחה הגבוהה בתקופה זו מושפעת להערכתנו, בין השאר מהמדיניות הכלכלית המאוד מרחיבה, הן המוניטרית והן הפיסקאלית. שיעור האבטלה ירד בחודש מרץ לרמה של 3.9%, מספר המועסקים ברבעון הראשון עלה בקצב שנתי של 3.6%, שהוא גבוה ביחס לגידול ארוך הטווח בכוח העבודה. השכר הממוצע עלה ב-3.8% ב-12 החודשים האחרונים.

הנדל"ן למגורים

היקף מכירת הדירות החדשות נמצא במגמת עלייה החל מהמחצית השנייה של 2018. מכירת הדירות ברבעון הראשון של 2019 הייתה גבוהה בכ-16% מזו של הרבעון המקביל אשתקד. התחלות הבניה עלו ברבעון הרביעי של שנת 2018 ל-13.8 אלף יחידות, לעומת רמה ממוצעת של 11.2 אלף בשלושת הרבעונים הראשונים של 2018. השנה כולה הסתיימה בהתחלות בנייה של 47.4 אלף יחידות דיוור. היקף גמר הבנייה הגיע בשנת 2018 לשיא של 50 אלף יחידות. הירידה במחירי הדירות נבלמה בחודשים האחרונים וסקר מחירי הדירות, שמפרסמת הלמ"ס, מצביע על עלייה של 0.5% במחירים ב-12 החודשים האחרונים (עד חודש אפריל). המחירים ירדו מרמת השיא ב-1.9%.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

ריבית בנק ישראל נותרה במהלך הרבעון הראשון וכן בחודש אפריל ללא שינוי ברמה של 0.25%. הריבית היא עדיין נמוכה באופן ניכר מהציפיות לאינפלציה, כך שהריבית הריאלית היא שלילית. בנק ישראל הותיר גם את ההכוונה המוניטרית לפיה המדיניות תתמוך בעליית סביבת האינפלציה למרכז תחום היעד. סביבת האינפלציה עלתה מעט במהלך הרבעון הראשון והשווקים מתמחרים כעת העלאת ריבית אחת השנה. הגירעון התקציבי הסתכם ברבעון הראשון של השנה בסכום של 9.3 מיליארד שקל, זאת לעומת גירעון של 2.1 מיליארד שקל בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון מהתוצר נמצא במגמת עלייה והגיע בחודש מרץ ל-3.4%. נתוני חודש אפריל הצביעו על עלייה חדה אף יותר לרמת גירעון של 3.8% מהתוצר. יחסים אלו חורגים מיעד הגירעון לשנת 2019 שעומד על 2.9% מהתוצר. ההוצאה הממשלתית גדלה ברבעון הראשון בשיעור גבוה של כ-11%, לעומת הרבעון המקביל ב-2018, בעוד שההכנסות ממסים גדלו ב-2.2%.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" ירד ברבעון הראשון ב-0.3%. המדד לחודש מרץ עלה ב-0.5% לעומת פברואר. המדד לחודש אפריל עלה ב-0.3%. קצב האינפלציה השנתי עלה לשיעור של 1.4% בסוף הרבעון. סעיף הדיוור התייקר בתקופה זו בשיעור של 2.6% והוא הסעיף בעל התרומה הגבוהה ביותר לאינפלציה. מנגד, התגברות התחרות מצד הרכישות המקוונות המשיכה להוזיל מחירים של מוצרים כמו הלבשה והנעלה וריהוט וציוד לבית. השקל יוסף ברבעון הראשון של השנה בשיעור של 3.1% מול הדולר האמריקאי, ומול האירו בשיעור של 5.0%. מול סל המטבעות האפטיבי חל ייסוף של 3.5%. בנק ישראל הודיע בשלהי 2018 על הפסקת רכישות מטבע-חוץ כחלק מהתוכנית לקיזוז השפעת הגז הטבעי על שער החליפין. בנק ישראל לא פסל את האפשרות של רכישות מטבע-חוץ במצב של ייסוף חד בשער השקל. במהלך הרבעון הראשון בנק ישראל רכש מטבע-חוץ בסכום נמוך של 32 מיליון דולר.

שוקי הכספים והון

מדדי המניות בעולם ובישראל רשמו עליות שערים חדות במהלך הרבעון הראשון, ושבו לשיאים שנרשמו בספטמבר אשתקד. בין הגורמים שעשויים להסביר את עליות השערים נציין את התייצבות הריבית בארצות-הברית, את נתוני הפעילות הטובים יחסית ואת ההתקדמות במגעים להסכם סחר בין ארצות-הברית לבין סין. מדד ה-S&P 500 עלה בשיעור של 13%, מדד המניות האירופי ה-STOXX EUROPE 600 עלה ב-12%, מדד השווקים המתעוררים (EEM) עלה בשיעור של 10% ומדד ת"א 125 עלה ב-6.4% (כולם במטבע מקומי). עליות השערים נמשכו גם בחודש אפריל. עם זאת, מחזורי המסחר היומיים במניות והמירים בתל-אביב ירדו ברבעון הראשון של שנת 2019 לרמה של 1,150 מיליון ש"ח לעומת 1,590 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. בנקים מרכזיים משהים כאמור את התוכניות להעלות ריבית, ובתשואות איגרות-החוב לטווחים הארוכים נרשמה ירידה. בארצות-הברית הירידה בתשואות איגרות-החוב הייתה בולטת ושיפוע עקום התשואות אף התהפך בחלקו הקצר - תשואות האיגרת לטווח של 10 שנים ירדו בסוף מרץ לרמה של 2.41% לעומת 2.68% בסוף 2018. באירופה ובישראל ירדת התשואות הייתה דומה. התשואה לעשר שנים הגיעה בישראל בסוף חודש מרץ לרמה של 1.86% וזאת של מקבילתה הגרמנית הפכה לשלילית ברמה של -0.07%. בסיכום הרבעון הראשון מדד אגרות-החוב הממשלתיות השקליות עלה בשיעור של 2.3% ומדד אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות עלה ב-3.5%. מדד אגרות-החוב הקונצרניות תל-בונד 60 עלה ברבעון הראשון של שנת 2019 ב-3.8% ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות ירדו לרמות הנמוכות של אמצע שנת 2018. ירידה חדה של כ-60%, לעומת הרבעון הראשון של שנת 2018, נרשמה בגיוסי הון של החברות הישראליות הלא פיננסיות באמצעות אגרות-חוב לסכום של כ-8.4 מיליארד ש"ח. כ-67% מהגיוסים היו של סקטור הנדל"ן.

טבלה 1-2: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין

לשנת 2018	שללושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
1.2%	(0.3%)	(0.3%)	שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים ה"דוע"
8.1%	1.4%	(3.1%)	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארצות-הברית
2.4%	5.6%	(1.3%)	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
7.1%	3.4%	(4.1%)	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי
3.3%	4.2%	(5.0%)	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
(23.1%)	(4.1%)	(9.3%)	שיעור ירידת שער הלירה התורכית
נתונים על ריבית בנק ישראל:			
31.03.18	30.06.18	30.09.18	31.12.18
			31.03.19
0.10%	0.10%	0.10%	0.25%
			0.25%
שיעור הריבית בסוף התקופה			

2.1.2 גילוי בדבר הפניות תשומת לב רואי החשבון המבקרים

לעיתים, מוצא לנכון רואה החשבון המבקר לכלול שינוי מהנוסח האחיד על-ידי הוספת פיסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים. רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 10(ב). בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, לביאור 10. בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ולביאור 10. בדבר החקירה בנושא FIFA.

2.1.3. סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הבנק, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הבנק במהלך השנה הקרובה. זאת לעומת סיכון מתפתח אשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הבנק.

ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק מתואר בהרחבה ב"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018". הנהלת הבנק והדירקטוריון דנו בהשפעתם על הבנק של הסיכונים המובילים והמתפתחים המפורטים להלן ובוחנים מעת לעת את הצורך בהתאמת האסטרטגיה העסקית בהתאם להתפתחויות אלה:

- **סיכון הציות:** תחת סיכון הציות כלולים, בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין 308 גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרוו, מתן ייעוץ ללקוח, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), היבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או שירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה.
- התממשות הסיכון בעולם באה לידי ביטוי בהמשך החקירות נגד בנקים בעולם והקנסות המוטלים עליהם בקשר להפרות חוק או רגולציה, כגון בדבר סיוע להעלמות מס ומניעת מימון טרוו, הלבנת הון וחקירת מעשי שחיתות. עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ובנושא FIFA נחקרים על-ידי הרשויות האמריקאיות. הבנק מעריך, כי סביר להניח שהסך הכולל שתשלם קבוצת הבנק בקשר לחקירות עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים יהיה גבוה משמעותית מסכום ההפרשה הקיים בדוחות הכספיים. קנסות משמעותיים מאד עלולים לפגוע בתוצאות הבנק. למועד זה נראה שהסדר או הסדרים מוסכמים עם משרד המשפטים האמריקאי בעניין זה יכול שיהיו מסוג של Deferred Prosecution Agreement או Plea Agreement. סוג ההסדר, אם יושג, עשוי גם הוא להשפיע על הבנק באופן שהסדר חמור עלול לפגוע בעסקי הבנק. לפרטים בדבר חקירות הרשויות האמריקאיות, ראה [ביאור T10 ו-T11](#) **בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2019**.
- **סביבת המאקרו:** פעילות הבנק תלויה בסביבה העסקית בישראל ובעולם. מצב הכלכלה העולמית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודתיות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן והמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק כוללת הנחות מסוימות לגבי סביבת המאקרו תוך התייחסות לסיכונים הקיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון.
- **הסביבה הרגולטורית בארץ ובחול:** לרפורמות רגולטוריות בינלאומיות קיימת השלכה על פעילותו העסקית של הבנק בארץ ובעולם. בישראל גובשו בשנים האחרונות מספר יוזמות רגולטוריות שעניינן בעיקר הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום. היוזמות והמגמות הרגולטוריות, ובפרט החובה של הבנק להיפרד מחברות כרטיסי האשראי שלו והשינויים המשמעותיים בתחום פעילות זה, כמו גם נידוד חשבונות בנק ו-Open API עשויות להשפיע על המערכת הבנקאית בכלל ועל הבנק בפרט. בשלב זה מוקדם להעריך ולאמוד השפעתן על הבנק. לפרטים אודות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל התשע"ז-2017 ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2019.
- **סיכון אבטחת מידע ותקורות קיברנטיות:** איומי הסייבר המתגברים כלפי גופים פיננסיים מביאים להפנית משאבי התעשייה הבנקאית להתמודדות עם הסיכון. הבנק מבצע בקורות באופן תדיר בכלל הערוצים על מנת למנוע חדירת פוגענים, הפעלת תוכנות זדוניות ומניעת דלף מידע. מעגלי הבקרה מורכבים ממספר רב של מערכות אבטחת מידע מתקדמות אשר פרוסות פנימית ברשת הבנק וחיצונית בתור הגנה היקפית.
- **סיכון תחרותי-אסטרטגי:** תחרות חדשה מגופים טכנולוגיים, טכנולוגיות חדשות, שינויים בהתנהגות הלקוחות ומודלים עסקיים חדשים בעולם הפיננסי יש בכוחם ליצור השפעה משמעותית על המערכת הבנקאית בארץ ובעולם, זאת במקביל לשינויים רגולטוריים ותחרותיים אחרים בתחום. הבנק פועל לעדכון התוכנית האסטרטגית תוך ביצוע צעדים בתחומי החדשנות, הטכנולוגיה, מבנה הפעילות ועוד, כדי לתת מענה למכלול האיומים. לפרטים בדבר הליכים משפטיים ראה [ביאור 10](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2019.

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-821 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 628 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה בכ-9.0% בהשוואה לשיעור של כ-7.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד⁽¹⁾

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.18	31.03.19	
במיליוני ש"ח			
			הכנסות ריבית
11.7%	2,528	2,825	
			הוצאות ריבית
24.0%	(442)	(548)	
			הכנסות ריבית, נטו
9.2%	2,086	2,277	
			הכנסות מימון שאינן מריבית
(61.0%)	228	89	
			רווח מימוני, נטו*
2.2%	2,314	2,366	
			הוצאות בגין הפסדי אשראי
(44.0%)	216	121	
			רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
7.0%	2,098	2,245	
			עמלות והכנסות אחרות
(5.3%)	**848	803	
			הוצאות תפעוליות ואחרות
(4.5%)	**1,965	1,877	
			רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
19.4%	981	1,171	
			הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
1.1%	444	449	
			רווח מפעילות נמשכת לאחר מסים
34.5%	537	722	
			חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
(100.0%)	4	-	
			רווח נקי מפעילות נמשכת
33.5%	541	722	
			רווח נקי מפעילות מופסקת
18.2%	77	91	
			רווח נקי:
			לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
31.6%	618	813	
			הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(20.0%)	10	8	
			המיוחס לבעלי מניות הבנק
30.7%	628	821	
			תשואת הרווח הנקי
25.3%	7.2%	9.0%	

* סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

** סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.
(1) נתוני קבוצת ישראל כרטיס הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

2.2.1. התפתחות הכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים, בין היתר הפרשי שער ורווח מממוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור השינוי במדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות המדד בגין היתרות המאזניות.

טבלה 3-2: הרכב הרווח המימוני, נטו*

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
	31.03.18	31.03.19
במיליוני ש"ח		
הכנסות ריבית	2,528	2,825
הוצאות ריבית	(442)	(548)
הכנסות ריבית, נטו	2,086	2,277
הכנסות מימון שאינן מריבית	228	89
סך הרווח המימוני המדווח	2,314	2,366
בנטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:		
הכנסות (הוצאות) מממוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב	68	(23)
רווח מהשקעות במניות	49	155
רווחים בגין הלוואות שנמכרו	18	-
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾	(38)	(97)
הוצאות מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל וגידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים ⁽²⁾	(5)	(65)
סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	92	(30)
סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת ⁽³⁾	2,222	2,396

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל כרטיס המהווה פעילות מופסקת.
 (1) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
 (2) בסעיף זה נכללו השפעות גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים והשפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על השקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
 (3) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
 מזה בגין השפעות שינויים במדד: הוצאה של 33 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019, בהשוואה להוצאה בסך של 34 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018.

הכנסות המימון מפעילות שוטפת בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו בסך של 2,396 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 2,222 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה ברובה בשל גידול במרווחים הפיננסיים בפיקודנות בשל עליית שיעורי הריבית הדולרית והשקלית. כמו-כן, חלה עלייה בהיקפי הפעילות העסקית והאשראי לדיור.

סך הרווח המימוני המדווח הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך של 2,366 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 2,314 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעליית הרווח מפעילות שוטפת כאמור לעיל וכן מגידול ברווח מהשקעה במניות. מנגד, חל קיטון ברווח מהשקעה באגרות-חוב וברווח ממכירת הלוואות. כמו-כן, חלה ירידה משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה. בנוסף, חל קיטון בהכנסות מהפרשי שער בעיקר בשל גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 4-2: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
31.03.18		31.03.19		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	
במיליוני ש"ח/באחוזים				
2.61%	2,528	2.81%	2,825	הכנסות ריבית
0.72%	(442)	0.88%	(548)	הוצאות ריבית
1.89%	2,086	1.93%	2,277	הכנסות ריבית, נטו
2.15%		2.27%		יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 חלה עלייה בהכנסות ובהוצאות ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד אשר נבעה מעלייה בשיעורי הריבית הדולרית והשקלית. בנוסף, בהכנסות ריבית חלה עלייה שנבעה מגידול בהיקפי האשראי העסקי והאשראי לדיור. מניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית בין שלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 לבין התקופה המקבילה אשתקד עולה כי השינויים בהיקף היתרות המאזניות הממוצעות גרמו לגידול בסך של כ-101 מיליון ש"ח והשינויים בשיעורי הריבית גרמו לגידול בסך של כ-90 מיליון ש"ח בהכנסות ריבית נטו.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך של 121 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 216 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בהפרשה הפרטנית, נטו נרשמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הוצאה בסך של 30 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של 103 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בסעיף זה נבעה מגידול בהוצאה הפרטנית במקביל לקיטון בהכנסות מגביית חובות שנמחקו בעבר. ההוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית הסתכמה לסך של 91 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019, בהשוואה להוצאה בסך של 319 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאה הקבוצתית בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הייתה גבוהה באופן יחסי בעיקר עקב גידול משמעותי ביתרות האשראי בתקופה.

למידע נוסף בדבר התפתחות יתרות האשראי לציבור ראה **פרק "המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון"** בדוח הדירקטוריון. למידע נוסף בדבר התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, ראה **ביאור 6** בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 5-2: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים**⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.18	31.03.19	
במיליוני ש"ח		
153	230	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(256)	(200)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(103)	30	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
319	91	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
216	121	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי*
* מזה:		
87	51	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
5	3	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
124	65	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	2	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
216	121	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי
ב-%		
שיעור הוצאה (הכנסה) מסך האשראי לציבור:		
(0.22%)	0.32%	שיעור הוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.69%	0.45%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור***
0.32%	0.17%	שיעור הוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.11%	0.17%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
8.18%	12.86%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.

*** הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.
(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל כרטיס המהווה פעילות מופסקת.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-803 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-848 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה נבעה מעמלות משוק ההון ודמי ניהול חשבון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 6-2: פירוט עמלות והכנסות אחרות⁽¹⁾

השינוי	שללושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.18	31.03.19	
במיליוני ש"ח			
			עמלות
(6.0%)	232	218	דמי ניהול חשבונות
(7.9%)	189	174	פעילות בניירות-ערך
(6.0%)	67	63	כרטיסי אשראי, נטו
(1.8%)	55	54	טיפול באשראי
5.5%	*110	116	עמלות מעסקי מימון
(7.5%)	173	160	עמלות אחרות
(5.0%)	*826	785	סך-הכל עמלות תפעוליות
(18.2%)	22	18	סך-הכל אחרות
(5.3%)	*848	803	סך-הכל הכנסות תפעוליות והכנסות ואחרות

* סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות עסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.
(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1,877 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,965 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ-4.5%.

טבלה 7-2: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות*

השינוי	שללושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.18	31.03.19	
במיליוני ש"ח			
			הוצאות שכר
(1.9%)	960	942	שכר
20.2%	84	101	מענקים ותגמול מבוסס מניות
(0.1%)	1,044	1,043	סך-הכל שכר
(8.5%)	343	314	אחזקה ופחת בניינים וציוד
(10.0%)	⁽¹⁾ 578	520	הוצאות אחרות
(4.5%)	⁽¹⁾ 1,965	1,877	סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.
(1) סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות עסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.

הוצאות השכר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1,043 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,044 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 0.1%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-314 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-343 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ירידה בשיעור של 8.5%.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-520 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-578 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נבעה בעיקר מרשום הפרשה לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שנרשמה ברבעון הראשון של 2018 וקוזזה בחלקה מעלייה בהוצאות משפטיות בעיקר בגין החקירה, בהוצאות מחשב ובעמלות עקב הגדלת היקפי פעילות.

ההפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך של 449 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 444 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

שיעור המס האפקטיבי של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הגיע ל-38.3% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 34.2% וזאת בשל הוצאות לא מוכרות, הפסדים שלא נכלל בגינם מס נדחה, מסים בגין שנים קודמות עקב גביית חובות שנמחקו בעבר ומסים נדחים בגין חברות מוחזקות. **הרווח הנקי מפעילות מופסקת** הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך של 91 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 77 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בחלקם בהפסד בסך של 8 מיליון ש"ח, בהשוואה לחלקם בהפסד בסך של 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך של 821 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 628 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-0.62 ש"ח, בהשוואה ל-0.47 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.2.2. התפתחות ברווח הכולל

טבלה 2-8: רווח כולל⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.18	31.03.19	
במיליוני ש"ח		
618	813	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
10	8	הפסד נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
628	821	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(339)	351	התאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו ⁽²⁾
(5)	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים* נטו, לאחר השפעת גידורים**
79	(197)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים***
-	-	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
(265)	154	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
99	(41)	השפעת המס המתייחס
(166)	113	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(166)	113	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
452	926	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
10	8	ההפסד הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
462	934	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(2) עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

הרווח הכולל הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך של 934 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 462 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה. הרווח הכולל הושפע מעבר לשינוי ברווח הנקי בעיקר מעלייה בהתאמות אגרות-חוב זמינות למכירה כתוצאה מעלייה במחירי אגרות-החוב בארץ ובחול לעומת ירידות במחירי ניירות-ערך זמינים למכירה בתקופה המקבילה אשתקד. שינויים בהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים קיזזו עלייה זו, בעקבות ירידה בעקומי הריבית שהביאו להגדלת ההפרשות האקטואריות.

2.3. המבנה והתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן המאוחד ליום 31 במרץ 2019 הסתכם ב-465.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-460.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018.

טבלה 2-9: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים⁽¹⁾

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.18	31.03.19	
	במיליוני ש"ח		
1.1%	460,926	465,778	סך-כל הנכסים
0.2%	282,507	283,048	אשראי לציבור, נטו
(7.3%)	84,459	78,332	מזומנים ופיקדונות בבנקים
18.1%	56,116	66,259	ניירות-ערך
4.3%	15,110	15,766	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
0.6%	352,260	354,232	פיקדונות הציבור
(1.1%)	30,024	29,695	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
13.7%	14,733	16,758	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
2.5%	37,544	38,481	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק

(1) נתוני קבוצת ישראל כפי הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

2.3.1. מבנה והתפתחות הנכסים וההתחייבויות

אשראי לציבור

טבלה 2-10: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי ענפי משק עיקריים⁽¹⁾

השינוי	ליום		
	31.12.18	31.03.19	
	במיליוני ש"ח		
1.8%	70,042	71,318	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
(2.4%)	42,269	41,266	אנשים פרטיים - אחר
2.0%	52,350	53,372	בינוי ונדל"ן
1.0%	27,909	28,184	מסחר
(4.5%)	17,037	16,277	תעשייה
(1.1%)	18,993	18,781	שירותים פיננסיים
(0.1%)	53,907	53,848	אחר
0.2%	282,507	283,046	סך-הכל

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל המהווה פעילות מופסקת.

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה [פרק "סיכון אשראי" בסעיף 3.2.2](#). [מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק](#) בסקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

חבויות בעייתיות

טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾⁽³⁾

31.12.18			31.03.19			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
3,311	582	2,729	3,575	590	2,985	סיכון אשראי פגום
1,671	220	1,451	1,585	173	1,412	סיכון אשראי נחות ⁽²⁾
3,202	770	2,432	3,401	879	2,522	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
8,184	1,572	6,612	8,561	1,642	6,919	סך סיכון אשראי בעייתי*
6,944	1,452	5,492	7,256	1,530	5,726	סיכון אשראי בעייתי נטו
808	-	808	876	-	876	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדירור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ברבעון הראשון לשנת 2019 חלה עלייה בסך החבויות הבעייתיות בשיעור של 5%.

למידע נוסף על ניתוח תיק האשראי וסיכון אשראי בעייתי ראה [פרק "סיכון אשראי" בסעיף 3.2.1 "חבויות בעייתיות"](#) בסקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

אשראי חוץ-מאזני

טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים*

השנוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח
	31.12.18	31.03.19	
	1,397	1,087	אשראי תעודות
(22.2%)	52,490	50,486	ערבויות והתחייבויות אחרות**
(3.8%)	14,689	14,806	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
0.8%	41,403	40,082	מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו**
(3.2%)	50,755	53,926	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות***
6.2%	24,845	24,508	יתרות חוזי מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים המיוחסים לפעילות מופסקת
(1.4%)			

* נתוני קבוצת ישראלכרט הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

** כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-20,258 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוקי מכר (ליום 31.12.18: 22,617 מיליוני ש"ח).

*** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעוף בסך 153 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 311 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 174 מיליוני ש"ח).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

ניירות-ערך

לבנק השקעות באגרות-חוב ממשלתיות וקונצרניות וכן השקעה במניות סחירות ושאינן סחירות בפיזור נרחב. ניירות הערך הסתכמו ביום 31 במרץ 2019 בכ-66.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-56.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018, עלייה בשיעור של כ-18.1% שנבעה בעיקר מרכישה, נטו, של אגרות-חוב סחירות של ממשלת ישראל ואגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית בתיק הזמין למכירה.

להלן פירוט אודות הפעילות בניירות הערך של קבוצת הבנק:

טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך

סך-הכל		מוחזק לפדיון		זמין למכירה		תיק למסחר		
% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	
במיליוני ש"ח/באחוזים								
ליום 31 במרץ 2019								
58.2%	38,566	-	-	49.8%	32,972	8.4%	5,594	אגרות-חוב ממשלת ישראל
20.5%	13,572	-	-	20.5%	13,572	-	-	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.3%	875	-	-	1.3%	872	0.0%	3	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
80.0%	53,013	-	-	71.6%	47,416	8.4%	5,597	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
0.8%	497	0.5%	306	0.3%	191	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
16.5%	10,913	-	-	16.5%	10,913	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
17.2%	11,410	0.5%	306	16.8%	11,104	-	-	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
2.8%	1,836	-	-	2.8%	1,826	0.0%	10	מניות ⁽¹⁾
100.0%	66,259	0.5%	306	91.1%	60,346	8.5%	5,607	סך-הכל ניירות-ערך
ליום 31 בדצמבר 2018								
58.2%	32,639	-	-	47.0%	26,373	11.2%	6,266	אגרות-חוב ממשלת ישראל
16.9%	9,483	-	-	16.8%	9,419	0.1%	64	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.8%	1,006	-	-	1.8%	1,001	0.0%	5	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
76.9%	43,128	-	-	65.6%	36,793	11.3%	6,335	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
1.2%	653	0.7%	398	0.5%	255	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
19.3%	10,814	-	-	19.3%	10,812	0.0%	2	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
20.4%	11,467	0.7%	398	19.7%	11,067	0.0%	2	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
2.7%	1,521	-	-	2.6%	1,480	0.1%	41	מניות ⁽¹⁾
100.0%	56,116	0.7%	398	87.9%	49,340	11.4%	6,378	סך-הכל ניירות-ערך

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

לפרטים נוספים לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 14-2: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק

31.12.18		31.03.19		
אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
4.7%	544	4.8%	545	כרייה וחציבה
5.0%	578	6.3%	722	תעשייה
3.7%	418	3.7%	418	חשמל ומים
3.9%	447	4.4%	507	מידע ותקשורת
76.6%	8,785	74.8%	8,538	בנקים ומוסדות פיננסיים
6.0%	695	6.0%	680	אחרים
100.0%	11,467	100.0%	11,410	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות

לפרטים בדבר ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות-חוב זמינות למכירה (2018 - ניירות-ערך בתיק הזמין למכירה), ראה [ביאור 5](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

פיקדונות

טבלה 15-2: התפתחות ביתרות הפיקדונות⁽¹⁾

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.18	31.03.19	
	במיליוני ש"ח		
0.56%	352,260	354,232	פיקדונות הציבור
(26.50%)	4,528	3,328	פיקדונות מבנקים
72.12%	208	358	פיקדונות הממשלה
0.26%	356,996	357,918	סך-הכל

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

יתרת הפיקדונות ליום 31 במרץ 2019 הסתכמה בסך של כ-358 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-357 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018. הגידול נובע מעלייה בפיקדונות של אנשים פרטיים שקוזז בחלקו מירידה בפיקדונות של גופים מוסדיים ופיקדונות מבנקים.

פעילות חוץ-מאזנית בניירות-ערך המוחזקים על-ידי הציבור

טבלה 16-2: ההתפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.18	31.03.19	
	במיליוני ש"ח		
(14.44%)	828,350	708,738	ניירות-ערך ⁽¹⁾
(14.51%)	85,305	72,928	נכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול ⁽²⁾
5.79%	76,213	80,622	נכסי קרנות נאמנות ⁽³⁾

- (1) להבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.
- (2) הבנק החליט להפסיק את פעילות מתן שירותי תפעול קופות-גמל וקרנות השתלמות לחברות המנהלות להן הוא מעמיד שירותי תפעול. הפסקת הפעילות מתבצעת בתהליך הדרגתי מול כל הגורמים הרלוונטיים. לפרטים נוספים ראה [מגזר ניהול פיננסי, בפרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה"](#) בדוח ממשל תאגידי.
- (3) שווי הנכסים של קרנות הנאמנות המקבלות שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו ב-29.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-30.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018, קיטון בשיעור של כ-1.1%. הקיטון נבע מפירעונות של אגרות-חוב וכן מפדיון מוקדם של שטרי הון נדחים כמתואר בביאור 9. יא בתמצית הדוחות הכספיים. קיזזה ירידה זו הנפקת אגרות-חוב של חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (פועלים הנפקות) בחודש מרץ בסך של כ-2.5 מיליארד ש"ח.

טבלה 17-2: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 31 במרץ 2019		
מזה: סחיר	הערך במאזן	מזה: סחיר	הערך במאזן	
במיליוני ש"ח				
12,108	15,371	10,693	13,372	כתבי התחייבות נדחים
14,392	14,653	16,073	16,323	אגרות-חוב
26,500	30,024	26,766	29,695	סך-הכל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

בחודש אפריל 2019, לאחר תאריך הדוחות הכספיים, השלימה פועלים הנפקות הנפקה לציבור של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון ספיגת הפסדים בתמורה (ברוטו) לכ-0.5 מיליארד ש"ח. כתבי התחייבות הנדחים האמורים יהוו חלק מהון רוברד 2 של הבנק, הם צמודים למדד ונושאים ריבית שנתית בשיעור 2.02%, לפירעון בשנת 2030 עם אפשרות לפדיון מוקדם ביוזמת הבנק (ובאישור הפיקוח על הבנקים) בשנת 2025.

טבלה 18-2: מכשירים נגזרים

31.12.18		31.03.19				
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
במיליוני ש"ח						
793,078	4,811	4,809	730,776	6,459	6,294	חוזי ריבית
264,123	3,423	4,285	278,736	3,148	3,095	חוזי מטבע
51,423	1,380	1,377	43,583	830	834	חוזים בגין מניות
1,280	64	63	1,164	23	23	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
1,109,904	9,678	10,534	1,054,259	10,460	10,246	סך-הכל

2.3.2. הון, הלימות הון ומינוף

1. הון

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 במרץ 2019 הינו 1,334,620,849 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. ההון המונפק הינו בניכוי 2,756,262 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק ("מניות באוצר").

עד חודש נובמבר 2018 החזיקה גב' שרי אריסון בהיתר שליטה בבנק, באמצעות אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון החזקות"). ביום 22 בנובמבר 2018 הוחלף היתר השליטה של גב' אריסון בהיתר להחזקת אמצעי שליטה שקיבלה מבנק ישראל ("היתר החזקה"), אשר מאפשר את ביזור השליטה בבנק והבנק הפך תאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה. לפי תנאי היתר ההחזקה נדרשת גב' אריסון, המחזיקה למועד פרסום הדוח כ-15.7% ממניות הבנק, למכור בתוך מספר שנים את החזקותיה בבנק העולות על 5%. לפרטים נוספים אודות היתר ההחזקה, השינוי במבנה השליטה בבנק והשלכותיו, ראה [דוח ממשל תאגידי בפרק "עניינים אחרים" בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

דיבידנדים

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה. בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל; (ד) אם התחזית הינה שבשנה הסמוכה לאחר החלוקה, יחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגבי; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23' לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של הפיקוח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

לפרטים בדבר יעד הלימות ההון של הבנק ראה [פרק הלימות הון להלן](#).

על-פי תנאי שטר הון נדחה היה והושעו תשלומי הריבית בגין שטר הון זה, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור. לפני מועד אישור הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018, הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי לאור אי הודאות הרבה בנושא חקירת הרשויות האמריקאיות, ומטעמי זהירות ושמרנות, סבור הפיקוח על הבנקים כי לעת הזו אין מקום לחלוקת דיבידנד שוטף על-ידי הבנק. בהתאם, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל החל מהרבעון השני של 2018 לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. ראה [גם ביאור 24 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

כתוצאה מעצם מכירת כ-65% ממניות ישראלכרט ברבעון השני של שנת 2019 (ראה [ביאור 17](#) בתמצית הדוחות הכספיים), נוצרו לבנק עודפי הון נוספים בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח. בהמשך לתיאום עם הפיקוח על הבנקים, הנחה דירקטוריון הבנק את ההנהלה לגבש תוכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק כנגד עודפי הון אלו על פני תקופה, בכפוף להוראות הדין והפיקוח על הבנקים בעניין זה. יישום תוכנית כאמור, היקפה או תנאיה, כפופים להחלטה ואישור של דירקטוריון הבנק.

טבלה 19-2: פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
23.05.2018	12.06.2018	18.825	251
25.03.2018	11.04.2018	18.345	245

2. הלימות הון

גישת הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

הוראות מדידה והלימות הון מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכונים האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים נזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שיבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

הוראות באזל 3

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2018 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 40% ובשנת 2019 תקרה זו עומדת על 30%.

יעד הלימות ההון

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחסי ההון המזעריים התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר לתאריכי הדוחות הכספיים. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחסי ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי הנתונים ליום 31 במרץ 2019, הינם 10.24% ו-13.74%, בהתאמה.

תכנון הון יעדי הלימות הון שנקבעו על-ידי הבנק

תכנון ההון בבנק מתבסס על תוכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון יחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך שמירה על יעדי הון שנקבעו. מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). בנוסף, במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימת תוכנית לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקרות אירוע קיצון כאמור. בהמשך לאמור ועל-פי החלטת דירקטוריון הבנק, יעד יחס הון עצמי רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2017 עומד על 10.75%. למידע נוסף בדבר תהליך ה-ICAAP ויעדי הלימות ההון, ראה [דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018](#).

התייעלות תפעולית

בחודש ינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" ("הוראת ההתייעלות"). בהתאם להוראת ההתייעלות, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תוכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו בהוראה יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התוכנית לתקופה של עד 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב יחסי הלימות ההון ויחס המינוף. בחודש אוקטובר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שעלותה המוערכת בסך של 762 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת המס, נזקפה להון. השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, המוערכת בכ-0.14% ליום 31 במרץ 2019, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. בהמשך להוראת ההתייעלות, פרסם הפיקוח על הבנקים בחודש יוני 2017 מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי (להלן: התייעלות בתחום הנדל"ן). במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים הקלות בנושא הלימות הון. הפיקוח על הבנקים האריך את התוקף ליישום תוכנית ההתייעלות עד ליום 31 בדצמבר 2019.

הנפקה של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים

בחודש אפריל 2019 הבנק הנפיק סדרה של כתבי התחייבות נדחים בסך של כ-0.5 מיליארד ש"ח המהווים חלק מהון רובד 2 של הבנק. לפרטים אודות הנפקה של כתבי התחייבות נדחים שביצעה הפועלים הנפקות, ראה [ביאור 9.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

פדיון מוקדם של שטרי הון בהון רובד 1

הבנק פדה בפדיון מוקדם מלא את שטרי ההון הנדחים סדרה ב' בחודש פברואר 2019, בסך של 582 מיליוני ש"ח.

רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים

בחודש פברואר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 332 בנושא "רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים", לפיו בנקים יוכלו לבצע רכישה עצמית של ניירות-ערך שהונפקו על ידם, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים. עד כה, ההוראה הקיימת אוסרת על בנקים לבצע רכישה עצמית למעט במקרים חריגים, בשעה שחוק החברות מתיר פעולה זו בכפוף לעמידה בתנאים לביצוע חלוקה. החוזר קובע את התנאים בהתקיימם יוכלו תאגידים בנקאיים לבצע רכישה עצמית של ניירות-ערך שהונפקו על ידם, ובכללם בין היתר נקבע כי:

- נדרש אישור הפיקוח על הבנקים לביצוע הרכישה, בהתבסס על תוכנית רכישה שהציג הבנק.
- היקף הרכישה בכל תוכנית לא יעלה על 3% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי.
- התאגיד הבנקאי יפעל על-פי מנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה הרשות לניירות-ערך שיבטיח לו הגנה משפטית מפני טענת שימוש במידע פנים.
- ההצעה לרכישה לא תופנה לקבוצה מסוימת של בעלי מניות (למעט אם מדובר בבעל מניות שהוא לקוח כשיר, כהגדרתו בהוראה).
- תוכנית הרכישה תאושר על-ידי דירקטוריון הבנק.

שלוחת הבנק בתורכיה

בחודש ינואר 2019 התקבל מכתב מבנק ישראל בנושא שלוחת הבנק בתורכיה, בנק פוזיטיף, בו ציין בנק ישראל כי פעילות הבנק בתורכיה חושפת אותו לסיכונים משמעותיים ולפיכך, עד למימוש מלוא החזקות הבנק בשלוחה, נדרש הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בגין הפעילות בחישוב יחס ההון המאוחד בלבד, באופן הבא:

• החל מיום 1 בינואר 2020 ישוקללו נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בשיעור של 300% לכל הפחות.

• החל מיום 1 בינואר 2021 ישוקללו נכסי הסיכון בשיעור של 600% לכל הפחות.

הבנק בוחן אפשרות למכירת מלוא החזקותיו, ועל-פי התוכנית האסטרטגית הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי. השפעת הנחיה זו על יחס הון עצמי רובד 1 על בסיס הנתונים ליום 31 במרץ 2019 הינה קיטון של כ-0.05% בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-300% וקיטון של כ-0.12% בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-600%.

טבלה 20-2: חישוב יחס הלימות ההון

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	
			במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
38,004	36,637	38,903	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
977	977	733	הון רובד 1 נוסף
38,981	37,614	39,636	סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾
10,042	9,016	9,436	הון רובד 2
49,023	46,630	49,072	סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
312,900	303,068	312,408	סיכון אשראי ⁽²⁾
3,429	4,692	2,998	סיכונים שוק
24,268	23,779	24,285	סיכון תפעולי
340,597	331,539	339,691	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾
באחוזים			
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.16%	11.05%	11.45%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾
11.44%	11.35%	11.67%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾
14.39%	14.06%	14.45%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ⁽³⁾
10.24%	10.23%	10.24%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽⁴⁾
13.74%	13.73%	13.74%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽⁴⁾

- (1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. לפרטים נוספים על השפעת התאמות בגין תוכנית ההתייעלות ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.
- (2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 585 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2019, 640 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018 ו-800 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2018 בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים החל משנת 2017.
- (3) השפעת מכירת 65.2% מהונה המונפק והנפרע של ישראלכרט שבוצעה בחודש אפריל 2019 מוערכת בגידול של כ-0.4% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל.
- (4) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש יחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור לתאריכי הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 2-21: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	
			במיליוני ש"ח
הון רובד 1			
8,135	8,148	8,153	הון מניות רגילות נפרע ופרמיה
30,565	28,849	31,368	עודפים
40	49	43	זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו
(163)	287	94	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות של אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן*
(536)	(628)	(715)	מכשירים הוניים אחרים
(37)	(68)	(40)	סכומים שהופחתו מהון רובד 1
38,004	36,637	38,903	סך-הכל הון עצמי רובד 1
977	977	733	מכשירים מורכבים חדשניים
38,981	37,614	39,636	סך-הכל הון רובד 1
הון רובד 2			
57	136	45	מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים
3,911	3,788	3,856	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
6,074	5,092	5,535	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על-ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
10,042	9,016	9,436	סך-הכל הון רובד 2
49,023	46,630	49,072	הון כולל כשיר

* 2018 - ניירות-ערך זמינים למכירה.

לפרטים נוספים, ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 2-22: רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי

31 בדצמבר 2018		31 במרץ 2018		31 במרץ 2019		
דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	
במיליוני ש"ח						
סיכון אשראי						
203	1,474	193	1,407	176	1,284	חובות של ריבנויות
402	2,923	421	3,069	382	2,781	חובות של ישויות סקטור ציבורי
822	5,986	766	5,577	1,071	7,795	חובות של תאגידים בנקאיים
16,820	122,423	15,912	115,891	15,937	115,995	חובות של תאגידים
7,669	55,817	7,279	53,016	8,027	58,423	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
6,734	49,009	6,889	50,172	6,787	49,393	חשיפות קמעונאיות ליחידים
1,011	7,360	1,133	8,255	1,028	7,479	הלוואות לעסקים קטנים
6,225	45,304	5,830	42,460	6,354	46,246	הלוואות לדיר
20	143	12	88	18	133	איגוח
2,629	19,134	2,626	19,125	2,725	19,832	נכסים אחרים
457	3,327	550	4,008	419	3,047	סיכון CVA
42,992	312,900	41,611	303,068	42,924	312,408	סך-הכל בגין סיכון אשראי
471	3,429	644	4,692	412	2,998	סיכונים שוק
3,334	24,268	3,265	23,779	3,337	24,285	סיכון תפעולי
46,797	340,597	45,520	331,539	46,673	339,691	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	38,004		36,637		38,903	הון עצמי רובד 1
	38,981		37,614		39,636	הון רובד 1
	49,023		46,630		49,072	הון כולל

(1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי הפיקוח על הבנקים בשיעור של 13.74% ליום 31 במרץ 2019, 13.74% ליום 31 בדצמבר 2018 ו-13.73% ליום 31 במרץ 2018. הגישות הנהוגות בבנק לגבי קטגוריות הסיכון המרכזיות, לצורך חישוב ההון הפיקוחי הן: הגישה הסטנדרטית (מיושם בסיכון אשראי, סיכונים שוק, סיכון תפעולי וסיכון איגוח) גישת החשיפה הנוכחית (סיכון אשראי צד נגדי) וחישוב על-פי משקולות הסיכון שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין (משמש לחישוב בנכסים אחרים).

3. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאוזנות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

טבלה 2-23: יחס מינוף

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	
במיליוני ש"ח			
בנתוני המאוחד			
38,981	37,614	39,636	הון רובד 1*
518,980	509,845	523,012	סך החשיפות*
באחוזים			
7.51%	7.38%	7.58%	יחס מינוף
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2019, המוערכת בכ-0.08%, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בסעיף 2.5 ובביאור 12 בתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#). פעילות קבוצת ישראל מסווגת כ"פעילות מופסקת". היתרות המאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המיוחסות לפעילות מופסקת מוצגות בנפרד מהפעילות הנמשכת תחת מגזר "אחר".

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח											
רווח מימוני, נטו	2,366	151	2,215	2	268	28	263	193	597	46	818
עמלות והכנסות אחרות	803	12	791	31	21	25	90	68	204	35	317
סך הכנסות	3,169	163	3,006	33	289	53	353	261	801	81	1,135
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	121	(4)	125	-	2	(1)	11	1	43	-	69
הוצאות תפעוליות ואחרות	1,877	170	1,707	42	110	40	77	79	428	46	885
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים	1,171	(3)	1,174	(9)	177	14	265	181	330	35	181
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת	449	22	427	(2)	51	5	102	68	124	13	66
רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת	722	(25)	747	(7)	126	9	163	113	206	22	115
רווח נקי מפעילות מופסקת	91	-	91	91	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	821	(22)	843	84	131	9	163	113	206	22	115
יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח	302,026	17,117	284,909	(1)15,152	-	1,494	58,052	30,408	65,259	884	113,660
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	354,807	18,969	335,838	(1)575	-	47,284	37,749	20,027	62,413	33,316	134,474

(1) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									משקי בית
		סך-הכל ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	עסקאות	
במיליוני ש"ח											
2,314	143	2,171	-	359	28	244	168	575	34	763	רווח מימוני, נטו
848	25	823	30	24	36	85	66	208	40	334	עמלות והכנסות אחרות
3,162	168	2,994	30	383	64	329	234	783	74	1,097	סך הכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי											
216	15	201	-	-	2	(8)	6	74	-	127	
1,965	249	1,716	67	124	38	77	76	420	45	869	הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים											
981	(96)	1,077	(37)	259	24	260	152	289	29	101	
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת											
444	16	428	9	101	10	103	55	104	10	36	
רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת											
541	(112)	653	(46)	162	14	157	97	185	19	65	
רווח נקי מפעילות מופסקת											
77	-	77	77	-	-	-	-	-	-	-	
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק											
628	(105)	733	31	165	14	157	97	185	19	65	
יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח											
288,067	15,004	273,063	(1)13,514	-	2,574	54,690	27,554	62,800	1,010	110,921	
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח											
344,810	21,830	322,980	(1)107	-	49,464	36,091	18,822	60,446	32,391	125,659	

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).
(1) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר משקי בית ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-115 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 65 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו, ומירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-818 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-763 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי לדיור ופיקדונות הציבור, לצד עלייה במרווחים הפיננסיים בפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-317 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-334 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו מירידה בעמלות הפצת מוצרים פיננסיים ובעמלות מפעילות בניירות-ערך. ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-69 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-127 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהפרשה הקבוצתית, בעיקר עקב קיטון בהיקף החובות הבעייתיים. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-114 מיליארד ש"ח (מזה: אשראי לדיור בסך של כ-71 מיליארד ש"ח, כרטיסי אשראי בסך של כ-5 מיליארד ש"ח ואשראי צרכני בסך של כ-37 מיליארד ש"ח), בהשוואה לכ-113 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018 (מזה: אשראי לדיור בסך של כ-70 מיליארד ש"ח, כרטיסי אשראי בסך של כ-5 מיליארד ש"ח ואשראי צרכני בסך של כ-37 מיליארד ש"ח). פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-134.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-134.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הבנקאות הפרטית ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-22 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 19 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-46 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-34 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות עקב עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-0.9 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-33.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-34.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר עסקים קטנים וזעירים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים קטנים וזעירים ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-206 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-185 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו, ומקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-597 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-575 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות הממוצעות של האשראי והפיקדונות, ומעלייה במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-43 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-74 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהפרשה הקבוצתית, שקוזזה בחלקה על-ידי ירידה בהכנסות שנרשמו בגין גביית חובות שנמחקו חשבונאית בעבר. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-65.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-64.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-62.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-60.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים בינוניים ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-113 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-97 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-193 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-168 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי והפיקדונות, לצד גידול במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-30.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-29.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-20.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-21.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים גדולים ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-163 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-157 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-263 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-244 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי הממוצעות בין התקופות, ובמרווחים הפיננסיים על הפיקדונות עקב עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-11 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 8 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות שנרשמו על בסיס פרטי. מנגד, הגידול קוזז על-ידי ירידה בהפרשה הקבוצתית, בעיקר בגין אשראי תקין. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-58.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-59.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-37.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-39.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר מוסדיים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר גופים מוסדיים ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-14 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהכנסות מעמלות. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-25 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-36 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע מירידה בעמלות מפעילות בניירות-ערך. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-1.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-47.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-43.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הגידול נבע מעלייה בהפקדות של משקיעים מוסדיים גדולים.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר ניהול פיננסי ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-131 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-165 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-268 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-359 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח מהשקעה באגרות-חוב וברווח ממכירת הלוואות. כמו-כן, חלה ירידה ברווח כתוצאה משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה. בנוסף, חל קיטון בהכנסות מהפרשי שער בעיקר בשל גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים. מנגד, קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי גידול ברווח מהשקעה במניות.

מגזר אחר (פעילות ישראל)

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר אחר ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-84 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 31 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. ההפסד מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם בסך של 7 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 46 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ברבעון המקביל אשתקד. קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי עלייה בהוצאות המשפטיות הכרוכות בחקירה זו. כמו-כן, מגזר אחר כולל רווח נקי המיוחס לפעילות מופסקת, בסך של 91 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019 בהשוואה ל-77 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. היתרות המאזניות של פעילות כרטיסי האשראי הנכללות במגזר זה כוללות אשראי לציבור, אשר מהווה את החלק מהפעילות המופסקת, בסך של כ-15.2 מיליארד ש"ח ליום 31 במרץ 2019 בהשוואה ל-14.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

מגזר הפעילות הבינלאומית

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-22 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 105 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בהפועלים שוויץ ברבעון המקביל אשתקד. כמו-כן, חלה עלייה ברווחי הפעילות העסקית בארצות-הברית. להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-44 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019 בהשוואה לרווח נקי בסך של 31 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מפעילות ה-Middle-Market בעקבות עלייה בהכנסות הריבית, נטו, כתוצאה מעלייה ביתרות האשראי ובמרווחים הפיננסיים.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-59 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019 בהשוואה להפסד בסך של כ-121 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ברבעון המקביל אשתקד.
- ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של קבוצת בנק פוזיטיבי הסתכם בכ-6 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019 בהשוואה לכ-17 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מהפרשה משמעותית להפסדי אשראי ברבעון המקביל אשתקד.

סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-17.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-17.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-14.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-14.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. בפעילות ה-Middle-Market הסתכם האשראי בכ-11.3 מיליארד ש"ח, מתוכו סך של כ-5.0 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה. זאת, בהשוואה לכ-11.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, מתוכו סך של כ-5.0 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 בהפועלים שוויץ הסתכם בכ-0.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הקיטון נבע מהמשך צמצום פעילותו של הפועלים שוויץ.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 בבנק פוזיטיבי בתורכיה הסתכם בכ-0.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

- סך פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-19.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-19.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 בסניף ניו-יורק הסתכמה בכ-18.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-18.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- בפעילות ה-Middle-Market הסתכמו הפיקדונות בכ-6.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-6.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת פיקדונות הציבור מסוג Brokered CD's הסתכמה בכ-11.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-11.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 בהפעלים שוויץ הסתכמה בכ-0.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-1.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הקיטון נובע בעיקרו מהמשך צמצום פעילותו של הפועלים שוויץ, כאמור לעיל.

2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

שייך הלקוח למגזרי הפעילות מבוסס על שייך הלקוח בפועל ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. לפרטים בדבר הקריטריונים השונים לסיווג ולכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#). פעילות קבוצת ישראל כ"פועילות מופסקת". היתרות המאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המימון לפעילות מופסקת שהוצגו טרם הסיווג במגזר פעילות נפרד - "קבוצת ישראל", מוצגות בנפרד מהפעילות הנמשכת תחת מגזר "התאמות".

טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019									
סך-הכל	התאמות ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			רווח מימוני, נטו
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח									
2,366	18	249	137	363	264	194	415	726	רווח מימוני, נטו
803	30	40	16	116	89	15	143	354	עמלות והכנסות אחרות
3,169	48	289	153	479	353	209	558	1,080	סך ההכנסות
121	-	2	(4)	(20)	1	7	78	57	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,877	55	103	173	143	122	63	294	924	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,171	(7)	184	(16)	356	230	139	186	99	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
449	(5)	54	17	135	87	52	71	38	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
722	(2)	130	(33)	221	143	87	115	61	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
91	91	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
821	89	135	(30)	221	143	87	115	61	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
297,959	14,911	632	13,512	72,004	38,205	83,148	32,111	43,436	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
354,807	575	32,369	18,804	48,422	23,963	-	42,854	187,820	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,046 מיליוני ש"ח.
- (2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,592 מיליוני ש"ח.
- (3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. כמו-כן, הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*									
התאמות ⁽⁴⁾ סך-הכל	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות עסקית				פעילות קמעונאית			
		פעילות בינלאומית	עסקי	מסחרי	לדיוור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	לדיוור	עסקים קטנים ⁽²⁾
במיליוני ש"ח									
2,314	8	330	131	363	244	160	400	678	רווח מימוני, נטו
848	36	38	31	114	92	15	145	377	עמלות והכנסות אחרות
3,162	44	368	162	477	336	175	545	1,055	סך ההכנסות
216	-	-	15	(30)	21	5	95	110	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,965	65	130	252	154	130	60	274	900	הוצאות תפעוליות ואחרות
981	(21)	238	(105)	353	185	110	176	45	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
444	16	89	12	134	71	39	67	16	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
541	(37)	153	(117)	219	114	71	109	29	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
77	77	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
628	40	156	(110)	219	114	71	109	29	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
284,103	13,310	1,471	12,356	68,627	34,847	75,606	32,136	45,750	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
344,810	107	44,117	21,830	41,209	24,284	-	38,810	174,453	פיקודנות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה ב**אזור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018**.
 (1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,745 מיליוני ש"ח.
 (2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,237 מיליוני ש"ח.
 (3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. כמו-כן, הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

למידע נוסף אודות מגזרי הפעילות וניתוח תוצאות המגזרים, ראה **פרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה" בדוח ממשל תאגידי**.

2.6 חברות מוחזקות עיקריות

2.6.1 קבוצת ישראלכרט

הקבוצה כוללת את החברות: ישראלכרט בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ ("פועלים אקספרס"), יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, ישראלכרט מימון בע"מ, ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ, צמרת מימונים בע"מ וגלובל פקטורינג בע"מ.

פעילות הליבה של קבוצת ישראלכרט הינה הנפקה, סליקה ומימון של כרטיסי אשראי מסוג "ישראלכרט", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקרד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון. בנוסף, לקבוצה פעילויות בתחומים: הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיסי אשראי, הבטחת פירעון המחאות וניכיון המחאות, ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

תרומת קבוצת ישראלכרט לרווח הנקי של הבנק, ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמה ב-91 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-77 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך השקעת הבנק בקבוצת ישראלכרט הסתכמה ביום 31 במרץ 2019 ב-2,209 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,431 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018. הירידה ביתרת ההשקעה נבעה מחלוקת דיבידנד בסך של כ-850 מיליון ש"ח ומכירת פעילות אמריקן אקספרס לישראלכרט בסך 456 מיליון ש"ח, שקוזזה בחלקו של הבנק ברווח ברבעון.

לתאריך המאזן הבנק מחזיק כ-98% בקבוצת ישראלכרט. בהמשך לאמור בסעיף 2.6.1 לדוח הדירקטוריון של הבנק לשנת 2018 לעניין היערכות הבנק להיפרדות מקבוצת ישראלכרט, בהתאם לנדרש בחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 ("החוק להגברת התחרותיות") ופרסום תשקיף הצעת מכר לציבור של מניות ישראלכרט, מכר הבנק בהצעת מכר לציבור, לאחר תאריך המאזן, ביום 8 באפריל 2019 כ-65.2% מהונה של ישראלכרט בתמורה (ברוטו) כוללת של כ-1.76 מיליארד ש"ח, המשקפת שווי חברה של 2.7 מיליארד ש"ח.

בעקבות זאת יכלול הבנק בדוחות כספיים לרבעון השני של שנת 2019 רווח נטו (לאחר מס והוצאות הקשורות בהצעת המכר) בסך של כ-210 מיליון ש"ח, בגין חלק ההשקעה שנמכר ובגין שיערוך יתרת ההשקעה שנותרה בהתאם לשווי המניות למועד ההנפקה. לאחר המכירה נותר הבנק עם החזקה של כ-33% ממניות ישראלכרט, החזקה שתטופל לפי שיטת השווי המאזני כל עוד לבנק תהיה השפעה מהותית בישראלכרט.

לפי הוראות החוק להגברת התחרותיות יהיה הבנק רשאי להחזיק ביתרת החזקותיו בישראלכרט עד ליום 31 בינואר 2021. הבנק נערך להשלמת ההיפרדות מקבוצת ישראלכרט כנדרש בחוק במספר חלופות אפשריות ובהן: מכירת מניות המהוות גרעין שליטה בישראלכרט, מכירה פרטית ללא גרעין שליטה או הצעה לציבור של מניות ישראלכרט, למשקיעים זרים או ישראלים, חלוקת מניות ישראלכרט או אופציות רכישה למניות בדרך של דיבידנד בעין, מכירה בבורסה (כפוף לכללי החסימה של הבורסה), או שילוב של אילו מהחלופות. אין ודאות בנוגע לאופן ולעיתוי בו יבחר הבנק להשלים את ההיפרדות. לפרטים אודות הודעת אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון") מחדש ינואר 2019 בקשר עם מתווה אפשרי של חלוקת מניות ישראלכרט כדיבידנד בעין לבעלי מניות הבנק, ראה [סעיף 2.6.1 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

ביום 11 באפריל 2019 ובמענה לבקשת הבנק, עדכן בנק ישראל את היתר השליטה בישראלכרט, כך שגרעין השליטה שעל הבנק להחזיק בישראלכרט לא יפחת מ-30% מכל סוג של אמצעי השליטה בסולקים, וזאת חלף 50% בהיתר הקודם.

חברי הנהלה, נושאי משרה בבנק ועובדי הבנק הקשורים לאסטרגיה או לניהול פעילות עסקית בבנק אינם מכהנים בדירקטוריונים של חברות קבוצת ישראלכרט, עובדי הבנק לא יהיו רוב בדירקטוריונים של חברות קבוצת ישראלכרט וישנן מגבלות על הדירקטורים עובדי הבנק המכהנים בדירקטוריון ישראלכרט בהעברת מידע מדירקטוריון ישראלכרט להנהלת הבנק.

השינויים האמורים נעשו בהתאם לבקשת הפיקוח על הבנקים בקשר עם החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל, תהליך ההיפרדות מקבוצת ישראלכרט המתחייב ממנו ועל-מנת לצמצם פוטנציאל לניגודי עניינים. למועד הדוח רק אחד מתוך שמונה חברי דירקטוריון ישראלכרט הינו עובד הבנק.

לפרטים נוספים בדבר הצגת קבוצת ישראלכרט כפעילות מופסקת ראה [ביאור 1.ה](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בנוגע לתביעות משפטיות בקשר עם קבוצת ישראלכרט, ראה [ביאור 2.5.ב](#). לדוחות הכספיים לשנת 2018.

לפרטים בדבר התקשרויות בהסכמי הנפקה ותפעול עם חברות כרטיסי אשראי, ראה [ביאור 2.5.ז](#). לדוחות הכספיים לשנת 2018.

2.6.2. Hapoalim (Switzerland) Ltd. (להלן: "הפועלים שוויץ")

חברה בת (בבעלות מלאה של הבנק) המאוגדת בשוויץ, שעסקה בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות סניפים בציריך ובלוקסמבורג. כמו-כן, פעלה באמצעות חברה לייעוץ השקעות בישראל ונציגות בישראל.

כחלק מממוש ההחלטה להפסקת פעילות הבנקאות הפרטית של הפועלים שוויץ הושלמה ברבעון הרביעי של 2018 עסקה למכירת מרבית תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ, בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג ל-Banque Safra Sarasin (Luxembourg) SA ו-Bank J. Safra Sarasin AG (ביחד, "ספרא סאראסין").

בהתאם למתווה התהליך הנדרש לשם יציאת החברה מגדר אחריותה הפיקוחית של ה-FINMA, עודכנו מסמכי ההתאגדות של החברה בע"מ באופן בו, בין היתר, החל מיום ה-15 באפריל 2019 שם החברה שונה ל:

• Hapoalim (Switzerland) Ltd

• Hapoalim (Switzerland) Ltd, Luxembourg Branch

ההפסד ברבעון הראשון של שנת 2019 בפועלים שוויץ הסתכם בסך של 29 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה להפסד בסך של 31 מיליון פרנק שוויצרי בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד ב-2019 נבע בעיקר מהוצאות משפטיות ומהפסד בפעילות השוטפת בעוד שבשנת 2018 נבע בעיקר מרישום הפרשה לחקירה האמריקאית.

בעקבות ההפסד שנבע מהפרשה הנוגעת לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שהוכרה בדוחות הכספיים של שנת 2018, שעל ביצועה החליטו האורגנים המוסמכים של פועלים שוויץ רק בחודש מרץ 2019, ועל מנת שפועלים שוויץ יעמוד ביחס הלימות ההון הרגולטורי הנדרש בשוויץ, השקיע הבנק 250 מיליון פרנק שוויצרי בהון של פועלים שוויץ ברבעון הראשון של שנת 2019, וזאת מיד עם קבלת אישור הפיקוח על הבנקים להגדלת ההשקעה כאמור.

לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור 10.ד](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר חקירה בנושא ארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור 10.ה](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

2.6.3. Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות בנק פוזיטיף, הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית. קבלת פיקדונות כפופה לרגולציה המקומית והיא מותרת עד לגובה האשראי של כל לווה.

במהלך שנת 2018 כלכלת תורכיה חוותה משבר כלכלי-פיננסי. לתורכיה גירעון גבוה בחשבון השוטף של מאזן התשלומים, והיא נשענת לכן על מקורות מימון במטבע-חוץ מהעולם. הכלכלה התורכית צמחה בשנים הקודמות בקצב מהיר מאוד, תוך עלייה בגירעון בחשבון השוטף ועלייה בגירעון התקציבי. שילוב של מספר גורמים כמו מתיחות פוליטית ביחסים בין תורכיה וארצות-הברית, וסנטימנט שלילי של המשקיעים כלפי שווקים מתעוררים בתקופה זו, הביא לאובדן אמון של המשקיעים במדיניות הכלכלית ופיחות חד בשער הלירה התורכית. תורכיה נקטה מספר צעדים שהשיבו את אמון המשקיעים בלירה התורכית, ביניהם העלאה חדה של הריבית על הלירה התורכית לרמה של 24%. שיפור ביחסים עם ארצות-הברית תמך אף הוא בלירה התורכית. הפיחות החד בלירה התורכית, עליית הריבית והתורכית צעדי הממשלה הביאו את המשק התורכי למיתון במחצית השנייה של 2018. הפיחות החד בלירה התורכית התחדש בתחילת 2019 ועד לסוף חודש אפריל פחתה הלירה התורכית בכ-13% מול הדולר. ברקע לפיחות מתיחות מחודשת בין תורכיה לארצות-הברית לאחר שתורכיה רכשה מערכות הגנה מרוסיה, וכן דיווחים על ירידה ביתרות מטבע-החוץ של הבנק המרכזי.

הבנק בוחן אפשרויות להפסקת הפעילות בדרך של מכירת נכסים או בדרך אחרת וזאת בהמשך לתוכנית האסטרטגית של הבנק, לפיה הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי בבנק פוזיטיב. בהקשר זה יצוין כי ביום 20 בינואר 2019 בנק ישראל הנחה את הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בחישוב יחס ההון המאוחד בגין הפעילות בבנק פוזיטיב, החל משנת 2020. לפרטים ראה [פרק הון והלימות הון לעיל](#). יתרת האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמה ב-735 מיליון לירות תורכיות (כ-472 מיליון ש"ח), בהשוואה ליתרה בסך של 723 מיליון לירות תורכיות (כ-512 מיליון ש"ח) בסוף שנת 2018.

התוצאות העסקיות של קבוצת בנק פוזיטיב ברבעון ראשון של שנת 2019 הסתכמו בהפסד של כ-3 מיליון לירות תורכיות לעומת הפסד של כ-25 מיליון לירות תורכיות בתקופה המקבילה אשתקד, שנבע בעיקר מהפרשה להפסדי אשראי.

תרומת קבוצת בנק פוזיטיב לתוצאות הפעילות של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמה בתרומה שלילית של כ-19 מיליון ש"ח בהשוואה לתרומה שלילית של כ-23 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיב (בהון והלוואות) ליום 31 במרץ 2019 הסתכמה ב-203 מיליון ש"ח (112 מיליון ש"ח בהון ו-91 מיליון ש"ח בהלוואות שניתנו לצורך עמידה בדרישות נזילות), בהשוואה לכ-320 מיליון ש"ח (132 מיליון ש"ח בהון ו-188 מיליון ש"ח בהלוואות) בסוף שנת 2018. לפרטים אודות חברות נוספות ומידע נוסף הנוגע לפעילות הבינלאומית של הבנק, ראה [מגזר פעילות בינלאומית בפרק "מגזרי פעילות לפי גישת הנהלה" בדוח ממשל תאגידי להלן](#).

3. סקירת הסיכונים

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, וכמפורט בסעיף 1.1 לעיל.

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא באתר האינטרנט של הבנק "דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2019". יש לעיין בסקירה זו יחד עם ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018" ועם הדוחות הכספיים לשנת 2018.

3.1 תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מבצע בחינה מקיפה להערכת הסיכונים אליהם הוא חשוף ואמידת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי וסיכון ציות. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה. החברות הבנות מונחות לניהול הסיכונים על בסיס אסטרטגיית הסיכון והמדיניות הקבוצתית, תוך ביצוע התאמות בהתאם לנסיבות, ודיווח עליהן לחברה האם. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המוטווית על-ידי הדירקטוריון של כל חברה. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם. המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות לנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את דרישות המפקח בניהול הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי, וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים לזיהוי הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים.

מנהל הסיכונים הראשי (CRO) וחבר הנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הינו ד"ר א. בכר. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם.

חברי הנהלה העיקריים האחראים לניהול סיכונים האשראי הינם מנהל החטיבה העסקית מר צ. כהן, ומנהל החטיבה הקמעונאית מר ר. שטיין. חבר הנהלה האחראי על ניהול סיכונים השוק, ההשקעה והנזילות ומנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית. הינו מר י. ענתבי.

הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי עורך-דין י. אלמוג, היועצת המשפטית הראשית.

הסיכון הטכנולוגי, ובכללו סיכון הסייבר, מנוהל על-ידי הגב' א. בן זאב מנהלת חטיבת הטכנולוגיה והמחשוב.

הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו.

לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראים, ועדות הדירקטוריון וצוותי הנהלה בזיקה לניהול הסיכונים ראה ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018".

3.2. סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות:

- **אשראי מאזני** - התחייבויות נוכחיות כלפי הבנק כגון אשראי ומשכנתאות לציבור, אשראי לבנקים ופיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, השקעה באגרות-חוב (קונצרניות ואחרות) וכן החלק המאזני (שווי הוגן חיובי) של נגזרים ומכשירים פיננסיים.
  - **אשראי חוץ-מאזני** - התחייבויות פוטנציאליות (שטרם מומשו) כלפי הבנק כגון ערבויות, התחייבויות לא מנוצלות למתן אשראי, מסגרות לא מנוצלות וכן התחייבויות פוטנציאליות כתוצאה משינוי בשווי עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים.
- סיכון האשראי הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים מוגדר כסיכון צד נגדי, שהינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה בנגזרים. למידע על סיכון אשראי צד נגדי ואופן ניהולו ראה ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים" ליום 31 בדצמבר 2018 וה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים" ליום 31 במרץ 2019.
- סיכון נוסף הנובע מתיק חשיפות אשראי הינו סיכון ריכוזיות. סיכון ריכוזיות נובע מפיזור לא אופטימאלי של סיכונים ספציפיים בתיק האשראי, דהיינו כאשר תיק האשראי אינו מפוזר דיו בין גרמי הסיכון השונים. לדוגמא: כאשר תיק האשראי מורכב מכמות קטנה של לוויים (ריכוזיות לווה) או חשוף במידה גבוהה לענף מסוים (ריכוזיות ענפית).

3.2.1. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

טבלה 3-1: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾⁽³⁾

31.12.18		31.03.19			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני
במיליוני ש"ח					
3,311	582	2,729	3,575	590	2,985
1,671	220	1,451	1,585	173	1,412
3,202	770	2,432	3,401	879	2,522
8,184	1,572	6,612	8,561	1,642	6,919
סיכון אשראי פגום					
סיכון אשראי נחות ⁽²⁾					
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת					
סך סיכון אשראי בעייתי*					
סיכון אשראי בעייתי נטו					
6,944	1,452	5,492	7,256	1,530	5,726
808	-	808	876	-	876

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.

טבלה 3-2: נכסים שאינם מבצעים*⁽¹⁾

יתרה ליום		
31.12.18	31.03.19	
במיליוני ש"ח		
2,178	2,476	אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)
81	59	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
2,259	2,535	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים
0.76%	0.86%	שיעור NPL מסך האשראי לציבור

* נכסים שאינם מבצעים כוללים את נכסי הבנק אשר אינם צוברים הכנסות ריבית. מידע זה דומה ליתרת ה-Non Performing Assets המוצגת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. מטרת נתון זה לתת גילוי לאותו חלק מנכסי הבנק הכלול בדוחות הכספיים אשר אינו צובר הכנסות ריבית.

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019			
	מסחרי	פרטי	סך-הכל
	במיליוני ש"ח		
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור			
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה	2,015	706	2,721
חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה	481	105	586
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום	(45)	(4)	(49)
חובות פגומים שנמחקו	(79)	(41)	(120)
חובות פגומים שנפרעו	(109)	(44)	(153)
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה	2,263	722	2,985
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש			
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה	676	624	1,300
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה	86	109	195
חובות בארגון מחדש שנמחקו	(18)	(30)	(48)
חובות בארגון מחדש שנפרעו	(84)	(52)	(136)
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה	660	651	1,311
תנועה ביתרת ההפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה	408	163	571
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה	180	57	237
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה	(26)	(21)	(47)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	(118)	(35)	(153)
נזקף לרווח והפסד - הפרשה להפסדי אשראי	36	1	37
מחיקה חשבונאית שבוצעה בתקופה	(79)	(41)	(120)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית	118	35	153
אחר	-	-	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה	483	158	641

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018			
מסחרי	פרטי	סך-הכל	
במיליוני ש"ח			
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור			
1,878	749	2,627	יתרת חובות פגומים לתחילת השנה
72	72	144	חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה
(8)	(5)	(13)	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(70)	(48)	(118)	חובות פגומים שנמחקו
(51)	(41)	(92)	חובות פגומים שנפרעו
1,821	727	2,548	יתרת חובות פגומים לסוף התקופה
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש			
672	634	1,306	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה
52	72	124	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(20)	(32)	(52)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(67)	(55)	(122)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
637	619	1,256	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה
תנועה ביתרת ההפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים			
306	226	532	יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה
96	59	155	הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה
(19)	(32)	(51)	הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה
(175)	(30)	(205)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(98)	(3)	(101)	נזקף לדוח רווח והפסד - הפרשה להפסדי אשראי
(70)	(48)	(118)	מחיקה חשבונאית שבוצעה בתקופה
175	30	205	גביית חובות שנמחקו חשבונאית
1	1	2	אחר
314	206	520	יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

טבלה 4-3: מדדי סיכון אשראי⁽¹⁾

ליום		
31.12.18	31.03.19	
0.95%	1.04%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*
0.28%	0.31%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*
1.31%	1.33%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
1.14%	1.11%	שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור*
138.11%	128.17%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום*
106.49%	99.09%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר*
1.89%	1.98%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*
0.22%	(2)0.17%	שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.20%	(2)0.17%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
14.58%	(2)12.86%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.
 (1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.
 (2) מחושב על בסיס שנתי.

ניתוח איכות התיק

ברבעון הראשון של 2019 נרשמה עלייה בשיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור, שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור ושיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור. עלייה זו מגיעה לאחר מגמה ארוכת טווח של ירידה כאשר בחמשת הרבעונים האחרונים נצפתה ירידה מתונה בשיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור ובשניים הנותרים נצפתה תנודתיות ללא מגמה ברורה. לאור זאת, מוקדם לקבוע אם השינוי ברבעון זה מייצג שינוי מגמה. שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור הציג גם הוא עלייה ברבעון זה אך שיעור זה מאופיין בתנודתיות ולא ניכרת בו מגמת עלייה בהשוואה לרבעונים קודמים. במספר מדדים לסיכון האשראי ישנה ירידה:

- שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור.
  - שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור.
  - שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור.
- השיפור במדדי ההוצאה והמחיקות הושפעו, בין היתר, מצעדים שנקט הבנק לשיפור איכות תיק האשראי של אנשים פרטיים. לגבי מדדים נוספים המתייחסים לסיכון תיק האשראי של אנשים פרטיים בלבד ראה [טבלה 3-18 להלן](#).

3.2.2. מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק

טבלה 5-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק*

ליום 31 במרץ 2019						
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: סיכון אשראי פגום	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
במיליוני ש"ח						
31,800	30,547	1,276	410	39	8	375
60,591	58,938	1,161	691	(60)	3	486
24,810	24,264	610	275	(35)	(52)	299
37,161	35,571	839	432	52	29	802
33,434	33,329	46	25	(1)	-	147
16,189	15,691	158	98	17	15	153
8,284	7,959	49	21	10	6	55
43,757	42,120	1,754	558	46	17	558
256,026	248,419	5,893	2,510	68	26	2,875
76,512	75,522	568	-	3	2	367
63,007	60,714	854	709	66	93	866
395,545	384,655	7,315	3,219	137	121	4,108
3,877	3,877	-	-	-	-	-
40,297	40,297	-	-	-	-	-
439,719	428,829	7,315	3,219	137	121	4,108
35,888	33,969	1,246	353	(18)	2	213
51,365	51,366	-	-	2	-	11
87,253	85,335	1,246	353	(16)	2	224
526,972	514,164	8,561	3,572	121	123	4,332

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 141,376-10,245,714,64,423,310,214 בסך של 141,376-10,245,714,64,423,310,214 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 5-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק* (המשך)

ליום 31 במרץ 2018						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
315	(9)	(14)	264	1,025	31,183	32,359
586	(52)	-	628	1,249	61,786	63,384
293	(32)	(32)	291	489	22,268	22,682
896	29	46	245	1,401	34,742	36,495
170	(3)	2	36	95	32,589	32,708
128	13	10	68	121	13,923	14,357
53	6	4	22	50	7,744	7,971
515	17	54	603	1,729	40,624	42,332
2,956	(31)	70	2,157	6,159	244,859	252,288
334	2	5	-	589	68,301	69,272
917	113	124	692	874	62,256	65,016
4,207	84	199	2,849	7,622	375,416	386,576
-	-	-	-	-	3,006	3,006
-	-	-	-	-	42,813	42,813
4,207	84	199	2,849	7,622	421,235	432,395
188	(3)	17	253	642	32,776	34,313
7	-	-	-	-	46,541	46,541
195	(3)	17	253	642	79,317	80,854
4,402	81	216	3,102	8,264	500,552	513,249

- * אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל המהווה פעילות מופסקת.
- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽⁵⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 298,495, 59,429, 608, 12,272 ו-142,445 מיליוני ש"ח בהתאמה.
  - (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
  - (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
  - (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
  - (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
  - (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

טבלה 5-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק* (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
343	(15)	5	377	1,159	32,352	33,662
547	(134)	(99)	589	1,127	56,509	58,197
287	(129)	(150)	313	603	24,065	24,568
774	103	4	215	805	35,736	37,113
146	(1)	(20)	29	89	33,688	34,113
153	57	72	94	148	15,272	15,839
52	(4)	(6)	22	53	7,790	8,247
532	156	207	547	1,708	43,098	44,463
2,834	33	13	2,186	5,692	248,510	256,202
366	5	40	-	526	73,635	74,636
892	473	458	694	873	60,746	63,331
4,092	511	511	2,880	7,091	382,891	394,169
-	-	-	-	-	3,852	3,852
-	-	-	-	-	34,485	34,485
4,092	511	511	2,880	7,091	421,228	432,506
233	37	100	420	1,093	35,575	38,031
9	-	2	-	-	40,000	40,000
242	37	102	420	1,093	75,575	78,031
4,334	548	613	3,300	8,184	496,803	510,537

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 141,909 ו-10,534,708, 54,595,302,791 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

3.2.3 בינוי ונדל"ן

ליום 31 במרץ 2019 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן הסתכם בכ-95 מיליארד ש"ח.

טבלה 6-3: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018		יתרה ליום 31 במרץ 2019			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני
במיליוני ש"ח					
2,905	831	2,074	3,122	1,038	2,084
500	112	388	389	92	297
41,435	*24,760	16,675	43,063	*26,083	16,980
29,714	6,206	23,508	29,910	5,836	24,074
18,567	8,070	10,497	18,633	7,931	10,702
93,121	39,979	53,142	95,117	40,980	54,137

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-5,372 מיליוני ש"ח ביגנו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערביות חוק מכר (ליום 31.12.18: 6,026 מיליוני ש"ח).

3.2.4 חשיפת אשראי למדינות זרות

להלן מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

טבלה 7-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות*(1)

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 31 במרץ 2019		
חשיפה			חשיפה		
סך-הכל	חוץ-מאזנית(2)(3)	מאזנית	סך-הכל	חוץ-מאזנית(2)(3)	מאזנית
במיליוני ש"ח					
28,622	7,177	21,445	34,760	6,906	27,854
4,747	1,774	2,973	5,381	1,584	3,797
11,631	4,358	7,273	12,249	3,935	8,314
2,689	1,894	795	3,162	1,694	1,468
4,101	2,205	1,896	4,213	2,064	2,149
16,488	2,921	13,567	16,684	2,620	14,064
68,278	20,329	47,949	76,449	18,803	57,646
941	612	329	931	575	356
2,053	259	1,794	2,189	219	1,970
10	-	10	10	-	10

המדינה

ארצות-הברית

שוויץ

אנגליה

גרמניה

צרפת

אחרות

סך-כל החשיפות למדינות זרות

מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIIGS:

פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד

מזה: סך החשיפות למדינות LDC

מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכר המהווה פעילות מופסקת. שורת "סך-הכל למדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

3.2.5. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
טבלה 8-3: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾⁽⁶⁾

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 31 במרץ 2019				
סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח						
דירוג אשראי חיצוני⁽⁵⁾						
8,939	4,868	4,071	8,860	4,301	4,559	AAA עד AA
13,754	2,517	11,237	17,072	2,377	14,695	A+ עד A-
1,310	298	1,012	1,313	283	1,030	BBB+ עד BBB-
79	55	24	53	37	16	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	-	פחות מ-B
395	143	252	325	122	203	ללא דירוג**
24,477	7,881	16,596	27,623	7,120	20,503	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	מזה: יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
24,477	7,881	16,596	27,623	7,120	20,503	סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
10	2	8	7	1	6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

* היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים במדינות הבאות:
ספרד - סך חשיפה של כ-136 מיליון ש"ח, מזה סך של 132 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 4 מיליון ש"ח בדירוג BBB-. (סך חשיפה בסוף שנת 2018 הייתה כ-132 מיליון ש"ח, מזה סך של 122 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 9 מיליון ש"ח בדירוג BBB-).
אירלנד - סך חשיפה של 19 מיליון ש"ח בדירוג A. (סך החשיפה בסוף שנת 2018 הייתה כ-15 מיליון ש"ח ללא דירוג).
איטליה - סך חשיפה של כ-148 מיליון ש"ח, מזה סך של 143 מיליון ש"ח בדירוג BBB והיתרה בסך של 5 מיליון ש"ח בדירוג BBB- (סך החשיפה בסוף שנת 2018 הייתה כ-149 מיליון ש"ח, מזה סך של 143 מיליון ש"ח בדירוג BBB והיתרה בסך של 6 מיליון ש"ח בדירוג BBB-).
ביוון ובפורטוגל אין חשיפה למוסדות פיננסיים.
** מזה מסלקות בחו"ל המהוות 5% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (31.12.18: 6% מהיתרה).
(1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו. אך איננה כוללת חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות ממשלתית.
(2) פיקדונות בבנקים, אשראי לצבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
(3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.
(4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
(5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות Moody's, S&P-Fitch.
(6) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2019 בכ-27.6 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-3.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-24.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018. עלייה זו נבעה מגידול בחשיפה המאזנית בסך כ-3.9 מיליארד ש"ח ומירידה בחשיפה החוץ-מאזנית בסך כ-0.8 מיליארד ש"ח. כ-93.39% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה.
החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-78.24% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 21.18% בחברות ביטוח ו-0.58% מוסד פיננסי אחר. עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים במדינות מערב אירופה (65.75%), ובארצות-הברית (14.7%).
ענף "בנקים בחו"ל" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק בפרק סקירת הסיכונים כולל רק את החשיפות בגין בנקים חו"ל, כולל בנקים מרכזיים. מוסדות פיננסיים מוצגים בעיקר בענף שירותים פיננסיים. כמו-כן כולל "סיכון האשראי הכולל" יתרות מאזניות וחוץ-מאזניות בגין נגזרים. הטבלה לעיל אינה כוללת חשיפה בגין בנקים מרכזיים כמו גם יתרות חוץ-מאזניות בגין נגזרים.
סך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק בפרק סקירת הסיכונים כולל אשראי לצבור ופיקדונות בבנקים אך אינו כולל אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר הכלולים בטבלה לעיל. אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין נגזרים אינו נכלל בסך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני". לעומת זאת, הטבלה לעיל כוללת יתרות מאזניות בגין נגזרים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

3.2.6 סיכונים בתיק הלוואות לדיור

טבלה 9-3: סיכונים בתיק הלוואות לדיור

יתרה ליום		
31.12.18	31.03.18	31.03.19
במיליוני ש"ח		
יתרות אשראי		
81,454	76,005	83,148
הלוואות מכספי הבנק		
1,301	1,418	1,260
הלוואות מכספי האוצר*		
87	78	98
מענקים מכספי האוצר*		
82,842	77,501	84,506
סך-הכל		

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	31.03.19
31.12.18	31.03.18	31.03.19
במיליוני ש"ח		

ביצוע		
הלוואות מכספי האוצר		
88	19	36
הלוואות		
30	8	13
מענקים		
118	27	49
סך-הכל מכספי האוצר		
15,450	3,761	4,226
סך-הכל הלוואות מכספי הבנק		
15,568	3,788	4,275
סך-הכל הלוואות חדשות		
1,004	334	222
הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק		
16,572	4,122	4,497
סך-הכל הלוואות שניתנו		

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

טבלה 10-3: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי

שיעור חוב בעייתי	חוב בעייתי במיליוני ש"ח	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור	הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור (כולל הפרשה קבוצתית) במיליוני ש"ח	שיעור הפיגור	סכום בפיגור מעל 90 יום	יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	31.03.19
1.48%	1,228	0.51%	426	0.14%	114	83,148	31.03.19
1.42%	1,160	0.52%	424	0.14%	115	81,454	31.12.18

ברבעון הראשון של 2019 נרשמה יציבות בשיעור הסכומים בפיגור מתוך יתרות האשראי ובשיעור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור. שיעור החוב הבעייתי עלה.

התפתחות יתרות אשראי לדיור

טבלה 3-11: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

שיעור שינוי בתקופה	סך-הכל יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד				31.03.19
		ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		
		שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	
2.1%	83,148	0.4%	336	26.8%	22,320	16.3%	13,560	38.4%	31,928	18.0%	15,004	31.03.19
9.3%	81,454	0.5%	368	27.0%	21,984	16.6%	13,539	38.1%	31,060	17.8%	14,503	31.12.18
7.6%	74,521	0.6%	437	27.7%	20,619	17.4%	12,988	37.6%	28,022	16.7%	12,455	31.12.17

כימות ומדידת הסיכון - תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לדיור נבחנים באופן פרטי על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיור, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיור בבנק.

גידור הסיכון: הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה. ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית. הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. קיימים אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיור. דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פורום סיכון חטיבתי בראשות מנהל החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון.

הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת ההשפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק. התרחישים כוללים התייחסות לירידה חדה במחירי הדירות, עלייה בריבית ועלייה ברמת האבטלה במשק. כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח - ביטוח חיים וביטוח מבנה.

טבלה 3-12: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 הרבעונים האחרונים

יתרות לסוף תקופה	2018				2019
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
	במיליוני ש"ח				
76,005	77,875	79,425	81,454	83,148	יתרות לסוף תקופה
2.0%	2.5%	2.0%	2.6%	2.1%	שינוי ביתרות
3,761	3,728	3,696	4,265	4,226	ביצוע הלואות חדשות

נתוני הלוואות לדיור - שיעור מסך הביצועים החדשים
טבלה 3-13: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31.03.18	30.06.18	30.09.18	31.12.18	31.03.19	
מאפיינים					
29.6%	31.2%	34.2%	34.5%	38.1%	שיעור מימון מעל 60%
0.0%	0.1%	0.1%	0.2%	0.0%	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)
31.5%	32.6%	32.5%	30.3%	31.5%	שיעור בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
58.1%	60.1%	59.5%	57.9%	59.2%	שיעור בריבית משתנה
6.2%	5.7%	6.2%	6.3%	6.0%	שיעור ההלוואות לכל מטרה
10.8%	9.3%	9.0%	10.2%	9.7%	שיעור הלוואות למטרת השקעה מסך רכישת דירות
7.1%	7.0%	7.3%	7.3%	6.9%	קרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה)
23.9	24.5	24.6	24.6	24.7	תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים (ללא גישור)

ברבעון הראשון של 2019 חלה עלייה ביתרות לסוף התקופה. נמשכת מגמת העלייה בשיעור ביצועי האשראי בשיעור מימון מעל 60%. ישנה עלייה בשיעור ההלוואות בריבית משתנה. שיעור הביצועים בשיעור החזר מהכנסה מעל 40% ירד לשיעור אפסי. בשיעור הביצועים בהם הקרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה), בשיעור ההלוואות למטרת השקעה מסך רכישת דירות ובשיעור הלוואות לכל מטרה נרשמה ירידה. נמשכת התארכות תקופת הפירעון הממוצעת לרכישה (ללא גישור).

3.2.2. אשראי ללקוחות פרטיים (ללא דיור)

מתן אשראי ללקוחות פרטיים נעשה בהלימה למדיניות ולנוהלי האשראי והביטחונות, לרבות: מטרת האשראי והתאמתה לצרכי הלקוח, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת החזר של הלקוח. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית המאושרות בסניפים מבוצעות באמצעות מערכות ממוכנות, מודלים וכלים התומכים בקבלת החלטות של בעל הסמכות. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. בקשות האשראי נבחנות תוך מתן דגש לנושאים המצוינים לעיל. ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית מוצע בין היתר, אשראי מקוון מסוג "אשראי ברגע". סכום ההלוואה המרבי אותה יכול הלקוח לקבל ותנאי ההלוואה נקבעים על-פי קריטריונים שונים בהתאם לנתוני הלקוח וחשבוניתו. תוכניות הבנק לצמיחה במוצרים הבנקאיים, ובין היתר בתחום האשראי, מתבססת על היבטי פוטנציאל צמיחה כמו גם היבטי סיכון, ביניהם, הצמיחה הצפויה במשק, יכולת החזר של הלקוחות, היקף הפירעונות הצפוי ועוד. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר ביצועי האשראי והסיכון. החטיבה הקמעונאית נוקטת פעולות לניהול סיכון האשראי בקרב אנשים פרטיים, המבוססות על עקרונות ניהול סיכונים האשראי בבנק, באמצעות כלי מדידה ובקרה לניטור תיק האשראי, איכותו, סיכנו ועמידה במגבלות המדיניות, ביניהם: מודל סטטיסטי לדרוג סיכון אשראי ללווים פרטיים, מדדי תאבון סיכון, מדיניות ונוהלי אשראי ומדרג סמכויות, ותהליכי בקרה בתחום סיכונים האשראי.

טבלה 3-14: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל*

השינוי	יתרה ליום			
	31.12.18	31.03.19		
	במיליוני ש"ח			
מאזני				
(0.13%)	(5)	3,892	3,887	עו"ש חובה
(1.90%)	(566)	29,791	29,225	הלוואות ⁽¹⁾
(14.04%)	(16)	114	98	מזה: הלוואות בולט ובלון
(7.75%)	(339)	4,375	4,036	אשראי לרכישת כלי רכב ⁽²⁾
(1.53%)	(75)	4,905	4,830	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(2.29%)	(985)	42,963	41,978	סך-הכל סיכון אשראי מאזני
חוץ-מאזני				
3.25%	661	20,368	21,029	סיכון אשראי חוץ-מאזני
(0.51%)	(324)	63,331	63,007	סך-הכל סיכון אשראי כולל

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.
(1) אינו כולל הלוואות לרכישת כלי רכב.
(2) כולל הלוואות שניתנו למטרת רכישת כלי רכב ובשעבוד כלי רכב.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 3-15: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם להכנסה הממוצעת⁽¹⁾ ולגודל הלווה

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	הכנסה לחשבון			סך-הכל	הכנסה לחשבון			
	מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח		מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	
במיליוני ש"ח								
אשראי ללווה באלפי ש"ח								
3,488	909	903	1,676	3,497	910	909	1,678	עד 20
3,686	966	851	1,869	3,626	944	842	1,840	מ-20 עד 40
8,482	2,018	2,352	4,112	8,389	1,967	2,339	4,083	מ-40 עד 80
13,711	4,303	4,915	4,493	13,373	4,094	4,925	4,354	מ-80 עד 150
11,457	6,645	3,596	1,216	11,113	6,422	3,558	1,133	מ-150 עד 300
2,204	1,825	236	143	2,045	1,696	224	125	מעל 300
43,028	16,666	12,853	13,509	42,043	16,033	12,797	13,213	סך-הכל

(1) ההכנסה לחשבון חושבה בהתבסס על הכנסה ממוצעת לתקופה של 12 חודשים.

טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 במרץ 2019	
סיכון אשראי מאזני		
במיליוני ש"ח		
גודל תיק נכסים פיננסיים באלפי ש"ח		
24,760	24,152	עד 10
7,539	7,357	מ-10 עד 50
5,632	5,498	מ-50 עד 200
2,470	2,417	מ-200 עד 500
2,627	2,619	מעל 500
43,028	42,043	סך-הכל

טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 31 במרץ 2019				
סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה		סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה		
	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה		הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	
במיליוני ש"ח						
תקופה לפירעון						
10,418	5,337	5,081	10,245	5,386	4,859	עד שנה
7,798	93	7,705	7,628	89	7,539	משנה עד 3 שנים
15,616	121	15,495	15,295	121	15,174	מ-3 עד 5 שנים
9,196	105	9,091	8,875	111	8,764	מעל 5 שנים
43,028	5,656	37,372	42,043	5,707	36,336	סך-הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 3-18: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל

שיעור מסך-הכל סיכון אשראי מאזני		השינוי	יתרה ליום		
ליום			במיליוני ש"ח		
31.12.18	31.03.19		31.12.18	31.03.19	
2.03%	2.03%	(2.18%)	873	854	סיכון אשראי בעייתי
1.62%	1.69%	2.16%	694	709	מזה: סיכון אשראי פגום
0.25%	0.20%	(20.56%)	107	85	חובות בפיגור מעל 90 יום
1.10%	0.89% ⁽¹⁾	⁽¹⁾ (21.35%)	473	93	מחיקות חשבונאיות נטו לתקופה
2.08%	2.06%	(2.91%)	892	866	יתרת הפרשה להפסדי אשראי

(1) מחושב על בסיס שנתי.

ברבעון הראשון של 2019 נרשם קיטון ביתרת ההלוואות לאנשים פרטיים בישראל כולל אשראי לרכישת כלי רכב בשיעור של 2.6%. סך סיכון האשראי המאזני ירד ב-2.3%.

מרבית מדדי איכות התיק מצביעים על שיפור ברבעון זה. שיעור סיכון האשראי הבעייתי נותר יציב בעוד שיעור סיכון האשראי הפגום עלה, אך יתר המדדים מצביעים על שיפור. שיעור החובות בפיגור מעל 90 יום ירד מ-0.25% בדצמבר 2018 ל-0.20% במרץ 2019. שיעור המחיקות החשבונאיות נטו ירד באופן משמעותי מ-1.10% בדצמבר 2018 ל-0.89% במרץ 2019, ומצביע על השפעת צעדים לשיפור איכות החיתום באשראי לאנשים פרטיים שנקט הבנק. ירידה קלה נרשמה גם בשיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

3.2.8 מימון ממונף

להלן נתונים אודות סיכוני האשראי בגין מימון ממונף. הגילוי מתמקד בחשיפות בגין לווים ממונפים/עסקות ממונפות בהם יתרת האשראי עולה על סך של 0.5% מהון רוברד 1.

טבלה 3-19: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה

ביום 31 במרץ 2019			
מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
1	252	-	252
1	121	96	217
2	1,347	22	1,369
1	266	-	266
2	588	35	623
7	2,574	153	2,727

ענף המשק של הלווה

בינוי ונדל"ן - בינוי	1	252	-	252
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1	121	96	217
כרייה וחציבה	2	1,347	22	1,369
מידע ותקשורת	1	266	-	266
מסחר	2	588	35	623
סך-הכל	7	2,574	153	2,727

ביום 31 בדצמבר 2018			
מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
1	257	-	257
2	658	534	1,192
2	1,361	38	1,399
1	266	-	266
3	741	170	911
1	225	-	225
10	3,508	742	4,250

ענף המשק של הלווה

בינוי ונדל"ן - בינוי	1	257	-	257
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	2	658	534	1,192
כרייה וחציבה	2	1,361	38	1,399
מידע ותקשורת	1	266	-	266
מסחר	3	741	170	911
תעשייה	1	225	-	225
סך-הכל	10	3,508	742	4,250

3.2.9. סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים גדולים

טבלה 20-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

31 במרץ 2019			
מספר לוויים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
3	959	4,625	5,584
1	1,273	1,757	3,030
5	5,030	4,411	9,441
9	7,262	10,793	18,055

ענף משק

תעשייה	3	959	4,625	5,584
אספקת חשמל ומים	1	1,273	1,757	3,030
שירותים פיננסיים	5	5,030	4,411	9,441
סך-הכל	9	7,262	10,793	18,055

31 בדצמבר 2018			
מספר לוויים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
3	877	5,164	6,041
1	756	647	1,403
1	1,276	2,315	3,591
3	3,077	2,571	5,648
8	5,986	10,697	16,683

ענף משק

תעשייה	3	877	5,164	6,041
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1	756	647	1,403
אספקת חשמל ומים	1	1,276	2,315	3,591
שירותים פיננסיים	3	3,077	2,571	5,648
סך-הכל	8	5,986	10,697	16,683

3.2.10. סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לוויים

הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לוויים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות.

טבלה 21-3: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 31 במרץ 2019

קבוצת לוויים א'	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	חבות ברוטו ⁽³⁾	ניכויים ⁽⁴⁾	חבות נטו ⁽⁵⁾	שיעור מההון הרגולטורי
במיליוני ש"ח							
3,821	3,059	456	6,891	22	6,869	17.62%	

- (1) לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ויתרות הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני.
- (2) סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.
- (3) הסכום כולל ערבויות צד ג' מחוץ לקבוצה.
- (4) ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313, הכוללים בעיקר פיקדונות המופקדים בבנק, אגרות-חוב שהונפקו על-ידי מדינת ישראל, כתבי שיפוי של מדינת ישראל או גופים פיננסיים המותרים בניכוי.
- (5) הנתונים המוצגים לעיל מייצגים חשיפה לקבוצות לוויים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313 ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני. לפיכך, נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לוויים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.

3.3. סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או של תיק נכסים/מכשירים עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

לפירוט והרחבה בנושא סיכונים השוק ובכלל זה סיכון הריבית, סיכון שערי חליפין וסיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) ראה ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018".

3.3.1. סיכון ריבית

סיכון הריבית הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים. הסיכון כהגדרתו לעיל, כולל גם את גורמי הסיכון הבאים:

- **סיכון תמחור מחדש (Repricing risk)** - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית הקבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית המשתנה);
- **סיכון עקום התשואה (Yield curve risk)** - סיכון הנובע משינויים שונים בשיעורי הריבית לתקופות פירעון שונות שיבואו לידי ביטוי בשינוי בשיפוע העקום (התללה או השטחה) או בצורתו (פיתול);
- **סיכון מרווח (Basis spread)** - סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים;
- **סיכון אופציונליות** - נובע מזכויות מימוש שונות בגלומות בנכסים והתחייבויות (לדוגמא הזכות למשיכת כספים בכל עת, לעיתים ללא קנסות);
- **חשיפת הערך** - אומדן השינוי הצפוי בערך הכלכלי (ההון הפיננסי) כתוצאה משינוי הריבית;
- **חשיפת ההכנסה החשבונאית** - השינוי הצפוי בהכנסה החשבונאית בשנה הקרובה כתוצאה משינוי הריבית.

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות

טבלה 22-3: שווי הוגן נטו מותאם* של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו**

31 בדצמבר 2018			31 במרץ 2019			
שקל	מטבע-חוץ	סך-הכל	שקל	מטבע-חוץ	סך-הכל	
במיליוני ש"ח						
34,091	1,120	32,971	34,111	1,198	32,913	שווי הוגן נטו מותאם*
33,563	741	32,822	33,633	1,093	32,540	מזה: תיק בנקאי

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
** כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

לפירוט נוסף בדבר הנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 17](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 23-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו מותאם* של הבנק וחברות מאוחדות שלו**

31 בדצמבר 2018			31 במרץ 2019			
שקל	מטבע-חוץ	סך-הכל	שקל	מטבע-חוץ	סך-הכל	
במיליוני ש"ח						
שינויים מקבילים						
626	211	415	761	223	538	עלייה במקביל של 1%
668	227	441	787	282	505	מזה: תיק בנקאי
(659)	(270)	(389)	(777)	(208)	(569)	ירידה במקביל של 1%
(684)	(238)	(446)	(736)	(196)	(540)	מזה: תיק בנקאי
שינויים לא מקבילים						
(82)	119	(201)	59	82	(23)	התללה ⁽¹⁾
92	(32)	124	90	(61)	151	השטחה ⁽²⁾
300	178	122	326	(25)	351	עליית ריבית בטווח הקצר
(485)	(207)	(278)	(335)	34	(369)	ירידת ריבית בטווח הקצר

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
** כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

- (1) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.
- (2) השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי הוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שמצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 24-3: השפעת תרחישים של שינויים בריבית על הכנסות ריבית*

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 31 במרץ 2019			
סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
במיליוני ש"ח						
						שינויים במקביל
1,360	522	838	1,370	521	850	עלייה במקביל של 1%
1,390	552	838	1,355	505	850	מזה: תיק בנקאי
(1,159)	(563)	(596)	(1,256)	(576)	(680)	ירידה במקביל של 1%
(1,171)	(575)	(596)	(1,226)	(546)	(680)	מזה: תיק בנקאי

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל חושבה על-פי גישת ההנהלה הכוללת הנחות על מידול יתרות העו"ש ושינוי במרווחי פיקדונות בשינוי ריבית בחלק מהתרחישים ותוך שימוש ברצפות ריבית. רגישות התיק למסחר חושבה בגישת MTM.

3.4. סיכון נזילות ומימון

סיכון נזילות - סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתידי, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצרכיו. סיכון הנזילות בבנק נבחן בראיה רחבה יותר של יכולת עמידה בפירעון ההתחייבויות במועד פירעון גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תוכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מימון - הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיוס מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות.

טבלה 25-3: יחס כיסוי הנזילות*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	
באחוזים			
			א. בנתוני המאוחד
120%	119%	125%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
			ב. בנתוני הבנק
118%	116%	122%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* כולל יתרות המימון לפעילות מופסקת.

היחס במאוחד ובתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות.

מתחילת השנה לא חלו שינויים מהותיים במדיניות ניהול סיכון הנזילות ובמדיניות גיוס המקורות. להרחבה בנושא סיכון הנזילות ואופן ניהולו ראה ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018", הדוחות הכספיים לשנת 2018 וכן ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2019".

3.5. סיכון ציות

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציות כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 308.

תחת סיכון הציות כלולים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות אלה העוסקות בדיני המס), מתן ייעוץ ללקוח, אכיפה בניירות-ערך, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), הוראות ה-FATCA האמריקאית וה-CRS הבינלאומי והיבטי מיסוי רלבנטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה. סיכון הציות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות.

הטלת עיצומים כספיים על ידי המפקחת על הבנקים: בחודשים האחרונים עלה מספר העיצומים הכספיים שהוטלו על בנקים וחברות כרטיסי אשראי (ובהם גם הבנק וישראל כרטיס) על-ידי הפיקוח על הבנקים, במקרים בהם לעמדת הפיקוח התגלו תקלות או פגמים בהתנהלות של המוסדות הפיננסיים. לפירוט והרחבה ראה [סעיף 5.2 עניינים אחרים בדוח ממשל תאגיד](#).

למידע נוסף בנושא סיכון הציות ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018 והדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

3.6. סיכונים אחרים

לפירוט והרחבה בנושא סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון רגולציה, סיכון כלכלי, סיכון אסטרטגי, סיכון סביבתי וחומרת גורמי סיכון ראה [ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018"](#).

4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם מפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2018. ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

אומדני ההנהלה וההנחות העיקריות ששימשו, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2018.

4.2. בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקרות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית. ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין (הוראה 309), וביוני 2009 שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותייעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת והעדכנית של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות ניהול הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקרות העיקריות. הבנק ביצע עבור שנת 2019 כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות ובסיוע חברת ייעוץ, עדכון לתייעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של ניהול הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקרות העיקריות עבור השנה השוטפת.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרץ 2019 את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2019 לא ארע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

ארי פינטו
המנהל הכללי

עודד ערן
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 28 במאי 2019

א

איגוח 27, 25, 24, 11, 206, 83, 34
אשראי לציבור 51, 49, 48, 47, 46, 45, 44, 43, 40, 39, 38, 25, 22, 14, 8
 , 140, 139, 138, 137, 136, 134, 130, 126, 97, 96, 95, 94, 80, 77, 73, 67
 , 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142, 141
 , 190, 188, 187, 186, 184, 183, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156
 18, 17, 206, 205, 200, 198, 193, 192

ג

גידור 20, 10, 192, 123, 87, 86, 85, 83, 79, 53, 42, 38, 24, 21, 20

ד

דיבידנד 172, 171, 158, 115, 105, 104, 83, 77, 75, 74, 41, 40, 30, 14, 8
 12, 173

ה

הון והלימות הון 42
הון מניות 12, 75, 74, 33
הלבנת הון 34, 10, 194, 189, 18
הלוואות לדיור 94, 80, 54, 52, 49, 48, 47, 43, 40, 39, 34, 26, 25, 8
 , 143, 142, 141, 140, 138, 137, 136, 134, 132, 130, 128, 126, 124, 96, 95
 20, 3, 186, 185, 179, 156, 155, 145, 144
הליכים משפטיים 11, 113, 19
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 148, 147, 146
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 198, 22

ו

ועדת שטרומ 195, 182, 174

ז

זכויות עובדים 9, 103, 102, 101, 100, 99, 76, 67

ח

חובות פגומים 143, 142, 134, 130, 126, 96, 95, 94, 51, 45, 44, 14, 12
 200, 161, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 144

י

ירידת-ערך 18, 79

מ

מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 138, 137, 136, 67, 42, 40, 28, 8
 182, 179, 139
מגזרי פעילות פיקוחיים 130, 128, 126, 124, 67, 40, 39, 36, 35, 8, 7
 192, 138, 137, 136, 134, 132
מדינות זרות 27
מימון ממונף 23, 3, 58, 57, 8
מינוף 16, 15, 5, 3, 111, 110, 109, 108, 107, 106, 105, 104, 67, 34, 12, 8
 17
מסגרות אשראי 156, 26

נ

נגזרים 79, 76, 74, 73, 67, 58, 52, 51, 49, 48, 47, 43, 38, 29, 26, 20, 8
 , 161, 160, 159, 158, 123, 122, 121, 120, 119, 118, 117, 116, 99, 84, 83, 82
 , 200, 197, 192, 191, 173, 172, 171, 170, 169, 167, 166, 165, 164, 163, 162
 33, 19, 17, 16, 15, 206, 205, 204, 203, 202, 201
נזילות 33, 32, 31, 30, 29, 10, 9, 5, 3, 123, 111, 60, 50, 42, 30, 14, 12, 7
ניירות-ערך 51, 49, 48, 47, 42, 33, 31, 28, 27, 25, 24, 20, 14, 12, 11, 8
 , 96, 95, 94, 93, 92, 91, 90, 89, 88, 87, 86, 85, 82, 77, 76, 73, 72, 67
 , 150, 149, 148, 147, 146, 144, 143, 142, 141, 140, 139, 124, 120, 112, 109
 , 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 155, 154, 153, 152, 151
 26, 16, 15, 14, 8, 206, 202, 200, 183, 175, 174, 170, 169
נכסים אחרים 142, 141, 140, 139, 96, 95, 94, 76, 73, 49, 48, 47, 34
 , 160, 159, 158, 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 144, 143
 25, 24, 201
נכסי סיכון 28, 13, 12, 11, 9, 5, 3, 134, 130, 126, 105, 34, 32, 12

ס

סייבר 10, 42, 14
סיכון אשראי 49, 48, 47, 46, 44, 43, 42, 35, 34, 32, 27, 26, 22, 14, 8, 7
 , 141, 140, 123, 122, 121, 105, 97, 96, 95, 80, 67, 58, 56, 55, 54, 51, 50
 , 156, 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142
 26, 25, 24, 22, 21, 19, 17, 16, 13, 11, 10, 5, 3, 198, 183, 164, 162, 161, 157
סיכונים אחרים 60, 7
סיכון מוניטין 35, 10, 9, 3, 42, 14
סיכון מימון 60
סיכון נזילות 33, 30, 10, 5, 3, 123, 60, 42, 14, 12, 7
סיכון סביבתי 35, 9, 3, 61
סיכון רגולטורי 10, 42, 14
סיכון ריבית 28, 27, 10, 3, 59, 42, 30, 14
סיכון שוק 28, 27, 13, 11, 10, 5, 3, 123, 59, 42, 34, 14, 8, 7
סיכון תפעולי 34, 13, 11, 10, 3, 123, 105, 61, 42, 34, 32, 14

ע

עמלות 8, 13, 14, 19, 22, 23, 35, 36, 39, 40, 71, 81, 124, 128, 132, 136,
137, 138, 179, 181, 183, 184, 186, 187, 188, 190, 192, 199, 200
ענפי משק 8, 25, 26, 28, 35, 49, 51, 58, 19

פ

פיקדונות הציבור 14, 25, 28, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 67, 73, 80, 82,
98, 126, 130, 134, 136, 137, 138, 158, 159, 160, 162, 163, 164, 183, 184,
185, 187, 188, 190, 191, 192, 193, 202, 203, 205

ר

רווח למניה 71, 81

ש

שווי הוגן 9, 20, 24, 29, 33, 43, 59, 67, 72, 79, 83, 85, 86, 87, 88, 89,
90, 91, 92, 93, 100, 119, 120, 121, 122, 123, 161, 162, 163, 164, 165, 166,
167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 197, 28, 29

ת

תגמול 74, 75, 206
תיק בנקאי 59, 60, 28, 29
תיק למסחר 27
תשלום מבוסס מניות 74, 75, 76